

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL 2021–2022 IR 2022–2023 MOKSLO METŲ PRADINIO, PAGRINDINIO IR
VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRŲJŲ UGDYMO PLANŲ PATVIRTINIMO**

2021 m. gegužės 3 d. Nr. V-688
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 56 straipsnio 12 punktu,

t v i r t i n u 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendruosius ugdymo planus (pridedama).

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždiniene

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo,
mokslo ir sporto ministro

2021 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-688

2021–2022 IR 2022–2023 MOKSLO METŲ PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai (toliau – Bendrieji ugdymo planai) reglamentuoja pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų įgyvendinimą.

2. Bendrųjų ugdymo planų tikslas – apibrėžti bendruosius ugdymo programų įgyvendinimo reikalavimus mokyklos ugdymo turiniui formuoti ir ugdymo procesui organizuoti, sudarant lygias galimybes kiekvienam mokiniui siekti asmeninės pažangos ir įgyti mokymuisi visą gyvenimą būtinų kompetencijų.

3. Bendrųjų ugdymo planų uždaviniai:

3.1. pateikti ugdymo organizavimo gaires ugdymo procesui mokykloje organizuoti;

3.2. nurodyti minimalų privalomą pamokų skaičių, skirtą ugdymo programoms įgyvendinti.

4. Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos:

4.1. **Dalyko modulis** – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

4.2. **Išlyginamoji klasė** – klasė, sudaryta iš mokinių, nutraukusių mokymąsi ar nesimokiusių kai kurių bendrojo ugdymo dalykų.

4.3. **Laikinoji grupė** – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

4.4. **Mokyklos ugdymo planas** – mokykloje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais.

4.5. **Pamoka** – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

4.6. Kitos Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

5. Mokyklos ugdymo planas rengiamas ir įgyvendinamas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo programų aprašas), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – kartu Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos, o kiekviena atskirai – Pradinio ugdymo bendrosios programos, Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“, Bendraisiais ugdymo planais, Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo

programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas), ir kt.

6. Mokykloje įgyvendinamoms ugdymo programoms vykdyti rengiamas Mokyklos ugdymo planas vieniems ar dvejiems mokslo metams. Mokykla ugdymo organizavimo sprendimų kasmet atnaujinti neprivalo, jei jie atitinka mokyklos išsikeltus ugdymo tikslus, bendrąjį ugdymą reglamentuojančius teisės aktus, Bendrųjų ugdymo planų nuostatas.

II SKYRIUS UGDYMO ORGANIZAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS MOKSLO METŲ TRUKMĖ

7. Mokslo metų pradžia – einamųjų metų rugsėjo 1 d., pabaiga – kitų metų rugpjūčio 31 d. Mokslo metus sudaro: ugdymo procesas ir laikas, skirtas mokinių poilsui – atostogoms. Mokiniam skiriamos: rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) ir vasaros atostogos.

8. Ugdymo organizavimas 2021–2022 mokslo metais:

8.1. mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2021 m. rugsėjo 1 d.;

8.2. ugdymo proceso trukmė 1–4 klasių mokiniams – 175, 5–10, I–II gimnazijos klasių mokiniams – 185, III gimnazijos klasės mokiniams – 180, IV gimnazijos klasės mokiniams – 165 ugdymo dienos;

8.3. skiriamos atostogos:

Rudens atostogos	2021 m. lapkričio 3 d. – lapkričio 5 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2021 m. gruodžio 27 d. – 2022 m. sausio 7 d.
Žiemos atostogos	2022 m. vasario 14 d. – vasario 18 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2022 m. balandžio 19 d. – balandžio 22 d.

9. Ugdymo organizavimas 2022–2023 mokslo metais:

9.1. mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2022 m. rugsėjo 1 d.;

9.2. ugdymo proceso trukmė 1–4 klasių mokiniams – 175, 5–10, I–II gimnazijos klasių mokiniams – 185, III gimnazijos klasės mokiniams – 180, IV gimnazijos klasės mokiniams – 170 ugdymo dienų;

9.3. skiriamos atostogos:

Rudens atostogos	2022 m. spalio 31 d. – lapkričio 4 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2022 m. gruodžio 27 d. – 2023 m. sausio 6 d.
Žiemos atostogos	2023 m. vasario 13 d. – vasario 17 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2023 m. balandžio 11 d. – balandžio 14 d.

10. Mokslo metų ugdymo procesas skirstomas į trumpesnės trukmės laiko periodus: trimestrus, pusmečius ar kitokios trukmės periodus. Mokykla priima sprendimą, kokiais laiko periodais bus organizuojamas ugdymas ir dėl jų trukmės.

11. Mokykla gali keisti Bendrųjų ugdymo planų 8.3 ir 9.3 papunkčiuose nustatytą atostogų laiką, suderinusi su valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos – savininku (dalyvių susirinkimu).

12. Vasaros atostogos skiriamos pasibaigus ugdymo procesui 1–4, 5–10, I–III gimnazijos klasių mokiniais. Atostogų pradžią nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba ir savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos). Vasaros atostogos trunka iki einamųjų mokslo metų rugpjūčio 31 d.

Vasaros atostogos IV gimnazijos klasės mokiniams skiriamos pasibaigus švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytai brandos egzaminų sesijai. Jos trunka iki einamųjų metų rugpjūčio 31 d.

13. Jeigu pavasario (Velykų) atostogų metu yra numatytas brandos egzaminas ar įskaita, dienos, per kurias IV klasės gimnazijos mokinys laiko egzaminą ar įskaitą, nukeliamos į artimiausias darbo dienas po atostogų.

Jeigu IV klasės mokinys laiko pasirinktą brandos egzaminą ugdymo proceso metu, jo pageidavimu prieš brandos egzaminą gali būti suteikiama laisva diena. Ši diena įskaičiuojama į ugdymo dienų skaičių.

14. Ugdymo organizavimo tvarka karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, laikotarpiu (toliau – ypatingos aplinkybės) ar esant aplinkybėms mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu (mokykla yra dalykų brandos egzaminų centras, vyksta remonto darbai mokykloje ir kt.) reglamentuojama Bendrųjų ugdymo planų 7 priede.

ANTRASIS SKIRSNIS MOKYKLOS UGDYMO PLANO RENGIMAS

15. Mokyklos ugdymo planą, kuriame aprašomas mokykloje vykdomų programų per dvejus mokslo metus įgyvendinimas, rengia mokyklos vadovo įsakymu sudaryta darbo grupė. Grupės darbui vadovauja mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos) gali pasiūlyti mokyklos ugdymo plano aktualius turinio aspektus, struktūrą ir formą.

16. Mokyklos ugdymo plane, atsižvelgiant į mokyklos kontekstą, numatoma:

16.1. konkrečios klasės mokomieji dalykai ir jiems skiriamas pamokų skaičius;

16.2. ugdymo proceso organizavimo forma (-os);

16.3. švietimo pagalbos teikimas;

16.4. informacinių technologijų naudojimas, skaitmeninio turinio kūrimas, informatinio mąstymo ugdymas pradinėse klasėse;

16.5. neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūla ir organizavimas;

16.6. pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti, panaudojimas;

16.7. priemonės dėl mokinių mokymosi pradimų, patirtų COVID-19 pandemijos metu, kompensavimo;

16.8. kaip konkrečiose klasėse bus įgyvendinama:

16.8.1. Žmogaus saugos bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159 „Dėl Žmogaus saugos bendrosios programos patvirtinimo“, vykdant pradinio ugdymo programą;

16.8.2. Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo“ (toliau – Sveikatos programa);

16.8.3. Ugdymo karjerai programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo karjerai programa);

16.8.4. prevencinė programa, ugdanti mokinių socialines ir emocines kompetencijas, apimanti smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą. Smurto prevencija įgyvendinama vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

17. Darbo grupė parengia mokyklos ugdymo plano projektą, kuris suderinamas su mokyklos taryba, taip pat su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos). Mokyklos ugdymo planą mokyklos vadovas tvirtina iki mokslo metų pradžios.

18. Pamokų skaičius dalykams (ugdymo programoms įgyvendinti) Bendruosiuose ugdymo planuose numatytas dvejiems metams: pradinio ugdymo programai įgyvendinti – 75 punkte, pagrindinio ugdymo programai – 109 punkte, vidurinio ugdymo programai – 129 punkte. Mokykla, įgyvendindama ugdymo programą, gali nuspręsti pamokas per mokslo metus skirstyti kitaip.

19. Mokinys, kuris mokosi pagal pradinio ar pagrindinio, ar vidurinio ugdymo programą, privalo mokytis Ugdymo programų apraše nustatytų dalykų. Minimalus pamokų skaičius joms įgyvendinti numatytas Bendrųjų ugdymo planų 75, 109, 129 punktuose. Mokykla gali skirti ir didesnę už minimalų pamokų skaičių privalomiems dalykams mokytis – tam gali būti panaudojamos pamokos, skirtos mokinio mokymosi poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti.

20. Be privalomų mokytis dalykų, mokinys gali pasirinkti mokytis mokyklos siūlomus papildomai mokytis dalykus:

20.1. mokymosi poreikius atitinkančius dalykų modulius, pasirenkamuosius dalykus (pavyzdžiui, nacionalinio saugumo ir krašto gynybos modulį, etninę kultūrą, informatiką ar įvairias jos taikomas atšakas, biochemiją, ugdymo karjerai ir kitus dalykus), kurių turinį nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras ir (arba) mokyklos parengtos bei mokyklos vadovo patvirtintos programos, įgyvendinti projektinį darbą ir kitas veiklas. Mokinio pasirinktiems papildomiems dalykams mokytis, projektiniams darbams vykdyti panaudojamos pamokos, skirtos mokinio mokymosi poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti;

20.2. įvairių krypčių neformaliojo vaikų švietimo programas, atitinkančias mokinių saviraiškos poreikius. Šios veiklos įgyvendinamos per neformaliajam vaikų švietimui skirtas valandas (neformaliojo ugdymo valandos / pamokos trukmė – 45 min.), numatytas Bendrųjų ugdymo planų 75, 109, 129 punktuose. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujančius mokinius mokykla žymi Mokinių registre.

TREČIASIS SKIRSNIS UGDYMO VEIKLŲ ĮGYVENDINIMAS

21. Mokykla pasirenka Sveikatos, prevencinės, Ugdymo karjerai programų įgyvendinimo būdus. Rekomenduojama šioms programoms įgyvendinti skirti papildomą ugdymo laiką, t. y. panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti skirtas pamokas. Programų turinys gali būti integruojamas į konkrečios klasės dalykų turinį; skiriamas papildomas modulis, kurio turinys pritaikytas konkrečios klasės mokiniams; įgyvendinamas per neformaliojo vaikų švietimo veiklas, kitais mokyklos pasirinktais būdais. Skiriant papildomą pamoką ar modulį programoms įgyvendinti turi būti užtikrinamas programos nuoseklumo įgyvendinimo principas

siekiant jose numatytų kompetencijų ugdymo. Mokykla šioms programoms įgyvendinti gali pasirinkti ir kitą įgyvendinimo būdą, pavyzdžiui, projektinę veiklą.

22. Mokykla numato, kaip į ugdymo turinį integruos nacionalinio saugumo, informacinio raštingumo, verslumo, finansinio raštingumo, antikorupcinio ugdymo ir kitas aktualias temas, ir pasirenka įgyvendinimo būdus: integruojant į dalyko turinį, skiriant papildomą pamoką ir kt. Šioms veikloms įgyvendinti gali būti panaudojamos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti skirtos pamokos.

23. Etninės kultūros ugdymas:

23.1. pradinio ugdymo programoje etninės kultūros ugdymas integruojamas į dalykų programas arba gali būti skiriama valanda iš neformaliojo vaikų švietimo valandų;

23.2. pagrindinio ugdymo programoje etninę kultūrinę veiklą rekomenduojama įgyvendinti vadovaujantis Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrąja programa, vidurinio ugdymo programoje – vadovaujantis Vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrąja programa, kurios patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir Vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“.

24. Ugdymo veiklos, atsižvelgiant į Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiose programose ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose (toliau kartu – bendrosios programos) numatytą dalykų turinį, gali būti organizuotos už mokyklos ribų, pavyzdžiui, muziejuose, atviros prieigos centruose ir kt. Mokykla numato, kiek ugdymo proceso laiko per mokslo metus skirs įgyvendinti nuosekliai ar koncentruos veiklą tam tikrais laikotarpiais (pavyzdžiui, trimestro ar pusmečio pabaigoje). Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

25. Socialinė-pilietinė veikla mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma. Jai skiriama ne mažiau kaip 10 valandų (pamokų) per mokslo metus. Mokykla, atsižvelgdama į mokinių amžių, gali priimti sprendimą šiai veiklai skirti ir daugiau pamokų (valandų) per mokslo metus. Skirtingo amžiaus mokiniams gali būti numatomas skirtingas socialinės-pilietinės veiklos pamokų (valandų) skaičius. Socialinė-pilietinė veikla fiksuojama dienyne. Rekomenduojama numatyti galimybę mokiniui atlikti šio pobūdžio veiklas savarankiškai arba grupelėmis ir glaudžiai bendradarbiaujant su asociacijomis, vietos savivaldos institucijomis ir kt. Mokiniams, pateikusiems pažymėjimą, patvirtinantį savanorio atliktą savanorišką tarnybą pagal Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 „Dėl Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, įskaitoma socialinė-pilietinė veikla.

26. Mokykla sudaro galimybes mokiniui kiekvieną dieną – prieš pamokas ar (ir) tarp pamokų – užsiimti aktyvia veikla. Rekomenduojama ne trumpesnė kaip 20 min. aktyvioms veikloms skirta pertrauka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS. MOKINIO PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

27. Mokykla priima sprendimą dėl mokinio individualaus ugdymo plano sudarymo. Mokinio individualus ugdymo planas – tai kartu su mokiniu sudaromas jo galioms ir mokymosi poreikiams pritaikytas ugdymosi planas, padedantis išsikelti tikslus, juos įgyvendinti, prisiimti asmeninę atsakomybę už mokymąsi. Individualų ugdymo planą:

27.1. privaloma sudaryti mokiniui, kuris:

27.1.1. mokosi pagal vidurinio ugdymo programą;

27.1.2. atvykęs mokyti iš užsienio;

27.1.3. mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą jaunimo mokyklose, vaikų socializacijos centruose arba mokomas namie;

27.1.4. mokosi ligoinės ar sanatorijos mokyklose;

27.1.5. mokosi mokyklose laisvės atėmimo vietoje;

27.1.6. mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir kartu pagal pirminio profesinio mokymo programos modulį (modulius);

27.1.7. mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir kartu pagal pirminio profesinio mokymo programą;

27.1.8. turi specialiųjų ugdymosi poreikių;

27.1.9. kitais mokyklos dokumentuose numatytais atvejais;

27.2. rekomenduojama sudaryti mokiniui, kurio:

27.2.1. mokymosi pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pradinio ugdymo bendrosiose programose ar Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinys nedaro pažangos; jei nepasiekiamas patenkinamas lygis nacionalinio pasiekimų patikrinimo metu;

27.2.2. pasiekimai aukšti (ypač mokinio, galinčio pasiekti aukščiausią ir aukštą lygius, gabumams plėtoti, gebėjimams ugdyti ir siekti individualios pažangos).

28. Mokinio pasiekimai ir pažanga ugdymo procese vertinami vadovaujantis:

28.1. teisės aktais, reglamentuojančiais bendrąjį ugdymą ir mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimą;

28.2. mokyklos priimtais sprendimais dėl mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ar (ir) įvertinimo, kurie skelbiami mokyklos interneto svetainėje.

29. Mokinio vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu ir (arba) balu, taikant 10 balų vertinimo sistemą. Jei vertinama ne pagal šią sistemą, numatomas įvertinimų konvertavimo į pažymius pagal dešimtbalę vertinimo skalę laikas, ne vėlesnis nei mokykloje nustatyto ugdymo laikotarpio, pavyzdžiui, trimestro, pusmečio, pabaiga. Neprivaloma konvertuoti, jeigu mokinio pasiekimai įvertinti įrašais „įskaityta“, „neįskaityta“, jeigu to nepageidauja mokinys ar jo tėvai (globėjai, rūpintojai).

30. Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime mokykla dalyvauja mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomosios institucijos (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos), savininko (dalyvių susirinkimo) (kitos mokyklos) arba mokyklos vadovo sprendimu. Mokinio pasiekimų rezultatai naudojami ugdymo procese mokinio mokymuisi planuoti ir neiškaičiuojami į ugdymo laikotarpio (trimestro, pusmečio) įvertinimą.

PENKTASIS SKIRSNIS MOKYMO SI KRŪVIO REGULIAVIMAS

31. Mokiniui mokymosi krūvis per savaitę turi būti paskirstytas proporcingai. Vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – Higienos norma), mokykloje ugdymo procesui organizuoti sudaromas tvarkaraštis.

32. Mokykla vykdo mokinių mokymosi krūvio stebėseną. Remdamasi turimais duomenimis apie mokinių mokymosi krūvį, mokykla priima sprendimus dėl mokymosi krūvių suregulavimo.

33. Pirmosios klasės mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pradinio ugdymo programą, ir penktosios klasės mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, skiriamas minimalus privalomų pamokų skaičius per savaitę. Didesnis už minimalų privalomų

pamokų skaičius dalykams skiriamas suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais). Kitų klasių mokiniams bendras pamokų skaičius per savaitę gali būti ir didesnis, nei numatyta Bendrųjų ugdymo planų 75, 109 punktuose.

34. Esant poreikiui, mokymosi pagalbai gali būti skiriamos trumpalaikės ir / arba ilgalaikės konsultacijos. Trumpalaikės konsultacijos (trumpesnės už pamokos trukmę) neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį. Ilgalaikės konsultacijos (trukmė lygi pamokos trukmei) įskaitomos į mokymosi krūvį. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) elektroniniu dienynu ar kitu būdu informuojami apie mokiniui siūlomą suteikti mokymosi pagalbą, jos formą ir, vykstant konsultacijoms, apie mokinio daromą pažangą.

35. Vadovaujantis mokykloje patvirtintais susitarimais:

35.1. mokiniui, kuris atstovauja mokyklai varžybose, konkursuose, olimpiadose per atostogas, savaitgalio ar švenčių dienomis, tos dienos įskaitomos į mokinio ugdymosi dienų skaičių. Mokinio prašymu poilsio dienos gali būti nukeliamos į artimiausias darbo dienas;

35.2. mokiniui, kuris dalyvauja šalies ir tarptautinėse olimpiadose, varžybose, gali būti suteikiamas laikas joms pasiruošti. Šis laikas įskaitomas į ugdymosi dienų skaičių.

36. Mokinys, jeigu pageidauja, mokyklos vadovo įsakymu atleidžiamas nuo dalies ar visų pamokų lankymo tų dalykų:

36.1. kurių jis yra nacionalinių ar tarptautinių olimpiadų, konkursų einamaisiais mokslo metais prizinės vietos laimėtojas;

36.2. kurių mokosi pagal neformaliojo vaikų švietimo programas, taip pat formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (muzikos, dailės, menų, sporto ir kitas) ar jas yra baigęs.

37. Mokinys, kuris mokosi pagal neformaliojo vaikų švietimo programas ir pageidauja būti atleidžiamas nuo dalies ar visų konkretaus dalyko pamokų, mokyklos vadovui teikia prašymą ir neformaliojo vaikų švietimo programas ar jų nuorodas iki mokyklos nustatytos datos.

38. Sprendimas dėl atleidimo nuo konkretaus dalyko pamokų priimamas, jei dalyko mokytojas, įvertinęs neformaliojo vaikų švietimo programų turinį, pripažįsta, kad neformaliojo vaikų švietimo programos turinys dera su Bendrųjų programų turiniu. Dalykas, nuo kurio dalies ar visų pamokų mokinys atleidžiamas, įskaitomas į mokinio individualųjį planą, jei jis yra rengiamas. Mokiniui nerekomenduojama teikti prašymo dėl atleidimo nuo dalies ar visų pamokų lankymo to dalyko, kurio brandos egzaminą planuoja laikyti.

39. Mokykla priima sprendimus dėl menų ar fizinio ugdymo dalykų ir kitų dalykų vertinimų, gautų mokantis pagal formalųjį švietimą papildančias programas, įskaitymo ir konvertavimo į pažymius pagal dešimtbalę vertinimo skalę ar lygį (pradiniam ugdyme).

40. Mokinys, atleistas nuo kurių nors menų, fizinio ugdymo ar kitų sričių dalykų pamokų, jų metu gali užsiimti kita ugdomąja veikla arba mokytis individualiai. Jeigu šios pamokos pagal pamokų tvarkaraštį yra pirmosios ar paskutinės, mokiniai mokyklos sprendimu į mokyklą gali atvykti vėliau arba išvykti anksčiau. Apie tai mokykla informuoja tėvus.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

MOKYMO SI PAGALBOS TEIKIMAS MOKINIUI, BESIMOKANČIAM PAGAL PRADINIO AR PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ

41. Mokymosi pagalba ugdymo procese turi būti teikiama kiekvienam mokiniui, kuriam ji reikalinga. Ypač svarbi mokymosi pagalba mokiniui:

41.1. dėl ligos ar kitų priežasčių praleidusiam dalį pamokų;

41.2. gavusiam nepatenkinamą atsiskaitomųjų ar kitų užduočių įvertinimą;

41.3. gavusiam kelis iš eilės nepatenkinamus kurio nors dalyko įvertinimus;

41.4. jei pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pradinio ar Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinys nedaro pažangos;

- 41.5. jei nacionalinio pasiekimų patikrinimo metu nepasiekiamas patenkinamas lygis;
- 41.6. jei jo pasiekimai yra aukščiausio lygio ir (ar) jei jis siekia domėtis pasirinkta mokymosi sritimi;
- 41.7. patyrusiam mokymosi sunkumų COVID-19 pandemijos metu;
- 41.8. kitais mokyklos pastebėtais mokymosi pagalbos poreikio atvejais.
- 42. Mokykla ugdymo procese privalo laiku užtikrinti sisteminę mokymosi pagalbą, kuri apima: žemų pasiekimų prevenciją, intervenciją sprendžiant iškilusias problemas ir kompensacines priemones (suteikiama tai, ko mokiniai negali gauti namuose, ir pan.).
- 43. Mokykla paskiria asmenį, atsakingą už mokymosi pagalbos teikimo organizavimą.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

ASMENŲ, BAIGUSIŲ UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS PRADINIO, PAGRINDINIO, VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ AR PRADINIO, PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

44. Mokykla, atvykus asmeniui, baigusiam užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą (toliau – tarptautinė bendrojo ugdymo programa):

44.1. sudaro galimybes asmenų mokymosi tęstinumui pagal atvykusiųjų ir / ar grįžusiųjų į Lietuvą pasiekimus atitinkančią bendrojo ugdymo programą;

44.2. priima jį mokyti vadovaudamasi Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nuosekliojo mokymosi tvarkos aprašas);

44.3. tėvų (globėjų) pageidavimu priima vaiką, kuriam tais kalendoriniais metais sukanka šešeri metai, mokyti pagal pradinio ugdymo programą, jeigu užsienio valstybėje vaikas buvo ugdomas mokykloje pagal priešmokyklinio ugdymo ar formaliojo švietimo programas ir tėvai (globėjai) pateikia tai patvirtinančius dokumentus;

44.4. vaiką, kuriam tais kalendoriniais metais sukanka septyneri metai, nesiugdžiusį Lietuvos Respublikoje pagal priešmokyklinio ugdymo programą, priima mokyti pagal pradinio ugdymo programą;

44.5. išsiaiškina atvykusiojo asmens lūkesčius ir norus mokyti kartu su bendraamžiais (suaugusiųjų – pagal suaugusiųjų bendrojo ugdymo programą), švietimo pagalbos poreikį ar poreikį tam tikrą dalį laiko intensyviai mokyti lietuvių kalbos (suaugusiųjų – pagal suaugusiųjų bendrojo ugdymo programą);

44.6. informuoja valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ar nevalstybinės mokyklos savininką (dalyvių susirinkimą);

44.7. prieš pradėdamas mokytis mokykloje, mokyklos vadovo paskirtas asmuo, atsakingas už mokinių, baigusių tarptautinę bendrojo ugdymo programą ar jos dalį, mokymosi koordinavimą, kartu su mokinio būsimo klasės vadovu, mokiniu ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria poreikį tam tikrą laiką intensyviai mokyti lietuvių kalbos, numato tolesnio mokymosi perspektyvą, švietimo pagalbos poreikį:

44.7.1. sudaro mokinio individualų ugdymo planą, atsižvelgdama į jo mokymosi pasiekimus. Individualiame ugdymo plane gali būti numatytas ir pamokų skaičiaus perskirstymas tarp dalykų, numatytų Bendrųjų ugdymo planų 75, 109, 129 punktuose, sudarant galimybę kurį laiką nesimokyti

dalies dalykų, esant aukštesniems šių dalykų pasiekimams, nei numatyta bendrosiose programose, ir šių dalykų pamokas skirti lietuvių kalbai mokytį;

44.7.2. numato preliminarią mokinio adaptacinio laikotarpio trukmę, mokyklos teikiamos pagalbos formas ir būdus, mokyklos, mokinio ir mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) įsipareigojimus. Adaptaciniu laikotarpiu rekomenduojama stebėti mokinių individualią pažangą, pasiekimus. Į mokinio adaptacijos procesų valdymą turi būti įtraukta mokyklos vaiko gerovės komisija. Kiekvieno mokinio adaptacijos trukmės laikas individualus, mokykla konstatuoja adaptacijos laiko pabaigą, atsižvelgdama į tai, kaip mokiniui sekasi adaptuotis. Adaptacijos laikotarpiu taikomas tik formuojamasis vertinimas.

45. Mokykla, organizuodama atvykusio ar grįžusio asmens mokymą, kuris mokėsi pagal tarptautinę bendrojo ugdymo programą ar yra ją baigęs:

45.1. nuolat bendradarbiauja su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ar teisėtais mokinio atstovais, teikia informaciją apie mokinio mokymąsi, daromą pažangą ir gauna grįžtamąją informaciją;

45.2. konsultuoja dėl neformaliojo vaikų švietimo veiklų pasirinkimo;

45.3. paskiria asmenį, galintį padėti atvykusiam asmeniui sklandžiai įsitraukti į mokyklos bendruomenės gyvenimą, ugdymo procesą, prireikus pasitelkia mokinius savanorius;

45.4. numato klasės vadovo, mokytojų darbą su atvykusi mokiniu ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais).

46. Jeigu atvykęs mokinytis nemoka ar menkai moka lietuvių kalbą, mokykla gali organizuoti:

46.1. lietuvių kalbos mokymąsi intensyviu būdu (išlyginamosiose klasėse, grupėse ar kitomis formomis), kartu užtikrindama, kad kitų dalykų jis mokytųsi kartu su bendraamžiais;

46.2. intensyvų vien lietuvių kalbos mokymąsi iki vieno metų (išimtiniais atvejais ir ilgiau) ar trumpiau ir pagalbos pagal mokinio poreikius teikimą kelerius (2–4) metus;

46.3. mokinio mokymąsi kartu su kitais bendraamžiais paskirtoje klasėje, teikdama reikiamą mokymosi ir kitą švietimo pagalbą;

46.4. mokymąsi kitu mokyklos siūlomu būdu, suderintu su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais).

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

MOKYMO SI ORGANIZAVIMAS IŠLYGINAMOSIOSE KLASĖSE AR GRUPĖSE

47. Suaugusių užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, ir jų vaikų ugdymas išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose laikinosiose grupėse organizuojamas vadovaujantis Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliosiose grupėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. ISAK-1800 „Dėl Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliosiose grupėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.

48. Išlyginamosios klasės (kai kuriais atvejais – grupės) gali būti steigiamos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, savininko (dalyvių susirinkimo) sprendimu, kuriuo nustatoma priėmimo į išlyginamąsias klases, grupes tvarka ir numatomos finansavimo galimybės.

49. Mokykla, kurioje steigiama išlyginamoji klasė ar grupė, rengia išlyginamosios klasės ar grupės ugdymo planą ir pamokų tvarkaraštį:

49.1. mokiniai išlyginamojoje klasėje ar grupėje gali mokytis visų tos klasės ugdymo plano dalykų, tik tam tikros ugdymo srities (lietuvių kalbos, kitų kalbų, gamtamokslinių, socialinių, menų, tiksliųjų mokslų) dalykų ar vieno dalyko;

49.2. mokiniams, kurie mokosi pagal pradinio ugdymo programą, klasės ar grupės ugdymo planas sudaromas taip, kad didžiausias mokinio pamokų skaičius neviršytų 840 pamokų per metus (24 pamokų per savaitę). Neformaliojo vaikų švietimo pamokų (arba veiklų), skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, skaičius neturi viršyti 175 pamokų per metus (5 pamokų per savaitę);

49.3. mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ar vidurinio ugdymo programą, klasės ar grupės ugdymo plane numatoma, kad per mokslo metus pamokų skaičius neviršytų 1 036 pamokų, neformaliojo švietimo veikloms (arba / ir veikloms), skirtoms mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, per mokslo metus neviršytų 370 pamokų.

50. Ugdymo procese taikomas formuojamasis vertinimas.

51. Lietuvių kalbos mokoma vadovaujantis Išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupių lietuvių kalbos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. ISAK-1216 „Dėl Išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupių lietuvių kalbos programos patvirtinimo“.

DEVINTASIS SKIRSNIS LAIKINŲJŲ MOKYMO SI GRUPIŲ SUDARYMAS

52. Mokykla, įgyvendindama pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, nustato laikinosios mokymosi grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje grupėje negali būti didesnis nei teisės aktais nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje.

53. Mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti klasėje sudaromos laikinosios grupės:

53.1. doriniam ugdymui, jeigu tos pačios klasės mokiniai yra pasirinkę ir tikybą, ir etiką;

53.2. informacinių technologijų ir technologijų dalykams mokytis, atsižvelgiant į darbo vietų kabinetuose skaičių, kurį nustato Higienos norma;

53.3. kitiems dalykams mokytis, jei mokyklai pakanka mokymo lėšų, pavyzdžiui, gamtos mokslų pamokoms, kuriose atliekami eksperimentai;

53.4. užsienio kalboms, jei klasėje mokosi ne mažiau kaip 20 mokinių pradinio ugdymo programoje, ne mažiau kaip 21 mokiny – pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose;

53.5. lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba (kalbos), klasėje esant ne mažiau kaip 21 mokiniui;

53.6. įgyvendinant vidutinės priežiūros ar auklėjamojo poveikio priemonės vaikų socializacijos centre socializacijos klasėse pagal mokinių pasiekimų lygius.

54. Mokykloje, kuri pagal Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, yra daugiakalbėje aplinkoje, sudaromos laikinosios grupės lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis, esant klasėje ne mažiau kaip 21 mokiniui.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS UGDYMO ORGANIZAVIMAS JUNGTINĖSE KLASĖSE

55. Mokykloje sudarant jungtines klases vadovujamasi Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“.

56. Mokykla, planuodama mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimą ir sudarydama mokyklos ugdymo planą, numato, kurių dalykų pamokas skirtingo amžiaus mokiniams jungtinėje klasėje organizuos vienu metu, o kuriais atvejais – atskirai ar tik dalį kartu, o dalį atskirai. Pamokų skaičius mokiniui per mokslo metus negali būti mažesnis už Bendrųjų ugdymo planų 75 ir 109 punktuose nurodytą minimalų privalomą pamokų skaičių atitinkamos klasės mokiniui. Maksimalus jungtiniam komplektui skiriamų valandų skaičius negali viršyti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3 priede nustatyto klasės kontaktinių valandų skaičiaus per mokslo metus.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMO NAMIE IR UGDYMOŠI ŠEIMOJE ORGANIZAVIMAS

57. Mokinių mokymas namie organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu.

58. Mokiniai mokomi namie savarankišku ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Mokiniui, mokomam namie, mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir atsižvelgdama į gydytojų konsultacinės komisijos rekomendacijas, parengia individualų ugdymo planą.

59. Pradinio ugdymo bendroji programa įgyvendinama, ugdymą organizuojant pagal atskirus ugdymo dalykus ar integruojant ugdymo dalykų turinį.

60. Mokiniam, kurie mokosi namie:

60.1. pagal pradinio ugdymo programą savarankišku ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio ar grupinio mokymosi forma:

60.1.1. 1–3 klasėse skiriama 315 pamokų per mokslo metus (9 pamokos per savaitę) Pradinio ugdymo bendrųjų programų ugdymo dalykams įgyvendinti;

60.1.2. 4 klasėje – 385 pamokos per mokslo metus (11 pamokų per savaitę). Mokyklos, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas mokymas tautinės mažumos kaba, mokiniui kiekvienoje klasėje skiriama 70 papildomų pamokų per mokslo metus (2 pamokos per savaitę) gimtajai kalbai (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) mokytis;

60.2. pagal pagrindinio ugdymo programą savarankišku ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio ar grupinio mokymosi forma:

60.2.1. 5–6 klasėse skiriamos 444 pamokos per mokslo metus (12 pamokų per savaitę);

60.2.2. 7–8 klasėse – 481 pamoka per mokslo metus (13 pamokų per savaitę);

60.2.3. 9–10, gimnazijos I–II klasėse – 555 pamokos per mokslo metus (15 pamokų per savaitę);

60.3. pagal vidurinio ugdymo programą savarankišku ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio ar grupinio mokymosi forma:

60.3.1. gimnazijos III klasėje – 504 (14 pamokų per savaitę);

60.3.2. gimnazijos IV klasėje – 476 pamokos per mokslo metus (14 pamokų per savaitę).

61. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos vadovo įsakymu mokins, kuris mokosi namie pagal pradinio ugdymo programą, gali nesimokyti menų ir fizinio ugdymo, pagal pagrindinio ugdymo programą – dailės, muzikos, technologijų ir fizinio ugdymo, pagal vidurinio ugdymo programą – meninio ugdymo ir technologijų pasirinkto dalyko, technologijų, fizinio

ugdymo. Dienyne ir mokinio individualiame plane prie dalykų, kurių mokinys nesimoko, įrašoma „atleista“. Pamokos, gydytojo leidimu lankomos mokykloje, įrašomos į mokinio individualų ugdymo planą.

62. Mokyklos sprendimu mokiniui, kuris mokosi namuose, gali būti skiriama iki 2 papildomų pamokų per savaitę mokymosi pasiekimams gerinti.

63. Mokinys gali būti ugdomas (ugdytis) šeimoje pagal pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo programą. Mokykla, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas pavienio mokymosi forma ugdymosi šeimoje mokymo proceso organizavimo būdas, padeda tėvams (globėjams, rūpintojams) organizuoti vaikų ugdymą (ugdymąsi) šeimoje, vadovaudamasi Ugdymosi šeimoje įgyvendinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 504 „Dėl Ugdymosi šeimoje įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

UGDYMO ORGANIZAVIMAS GRUPINE MOKYMOSI FORMA NUOTOLINIŲ MOKYMO PROCESO ORGANIZAVIMO BŪDU MOKINIAMS, KURIE MOKOMI KASDIENIU MOKYMO PROCESO ORGANIZAVIMO BŪDU PAGAL PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS

64. Mokykla, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas nuotolinio mokymo proceso organizavimo būdas, gali priimti sprendimą mokiniams, kurie mokomi kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, dalį ugdymo proceso įgyvendinti nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu: 5–8 klasių mokiniams iki 10 procentų ugdymo procesui skiriamo laiko per mokslo metus, o 9–10 klasių, I – IV gimnazijos klasių mokiniams – iki 30 procentų.

65. Mokykla, planuodama organizuoti ugdymo procesą nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, vadovaujasi Mokymo nuotoliniu ugdymo proceso organizavimo būdu kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. V-1006 „Dėl Mokymo nuotoliniu ugdymo proceso organizavimo būdu kriterijų aprašo patvirtinimo“.

66. Mokykla, priėmusi sprendimą ugdymo procesą įgyvendinti nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu ir kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, mokyklos ugdymo plane numato, kokią ugdymo proceso dalį, kada, kokios klasės mokiniai mokysis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, ir užtikrina, kad mokiniai pasiektų numatytus mokymosi pasiekimus ir nepatirtų mokymosi praradimų. Mokykla gali priimti sprendimą nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu organizuoti vieno dalyko ar kelių dalykų mokymą ne ilgesnį laiką, nei numatyta Bendrųjų ugdymo planų 64 punkte.

67. Konsultacijos (individualios ir grupinės), atsižvelgiant į mokyklos konkrečią situaciją, gali būti organizuojamos tik nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu ir (ar) kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu.

68. Organizuojant ugdymo procesą nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, būtina įvertinti mokinių mokymosi sąlygas namuose, aprūpinimą mokymosi priemonėmis, reikalingomis dalyvauti nuotolinio mokymosi procese. Mokykla sprendžia ir šalina priežastis, dėl kurių mokiniai negali mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Pastebėjus, kad mokinio namuose nėra sąlygų mokytis, sudaromos sąlygos nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu mokytis mokykloje.

69. Mokykla, organizuodama ugdymo procesą nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, turi užtikrinti visų mokymo procesui būtinų mokymosi išteklių organizavimą, struktūrą.

70. Įgyvendindama ugdymo programas nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, mokykla užtikrina, kad sinchroniam ugdymui kiekvienai kasei būtų skirta ne mažiau kaip 60

procentų ugdymo proceso laiko ir ne daugiau kaip 40 procentų laiko asinchroniniam ugdymui (per savaitę, mėnesį, mokslo metus).

71. Mokykla, pradėdama ugdymo procesą organizuoti nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, pertvarko pamokų tvarkaraštį, pritaikydama jį sinchroniniam ir asinchroniniam ugdymui organizuoti. Ugdymo proceso tvarkaraštis, jo keitimai mokiniui, mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) turi būti žinomi iš anksto. Sinchroninio ugdymo nepertraukiama trukmė – 90 min. Pamokos struktūra pritaikoma asinchroniniam ir sinchroniniam ugdymui organizuoti, atsižvelgiant į dalyko programos ypatumus ir mokinių amžių. Mokiniais mokantis asinchroniniu būdu, mokytojas asinchroniniam ugdymui skirtą ugdymo proceso laiką skiria mokinių konsultacijoms. Organizuojant ugdymo procesą nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, nustatoma pertraukų trukmė, iš kurių viena – ilgesnės trukmės, skirta pietų pertraukai.

III SKYRIUS PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO YPATUMAI

72. Pradinio ugdymo bendrųjų programų turinį sudaro šios sritys: dorinis ugdymas, kalbinis ugdymas, matematinis ugdymas, socialinis ir gamtamokslinis ugdymas, meninis ugdymas, fizinis ugdymas, kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų ugdymas.

73. Mokykla, įgyvendindama pradinio ugdymo turinį, susitaria dėl:

73.1. ugdymo proceso formos keitimo ar mokymosi laikotarpio skirstymo kitaip, nei nurodoma Bendrųjų ugdymo planų 75 punkte (pvz., ugdymo turinį įgyvendinti projektine veikla, mokyti vieno, dviejų dalykų per dieną ir kitomis formomis, pvz., integralaus turinio ir kt.):

73.1.1. mokytojas, formuodamas integralų ugdymo turinį (nesuskaidytą į atskirus dalykus):

73.1.1.1. numato integruoto ugdymo laikotarpius (pvz., integruotai ugdoma diena, mėnesį ar visus mokslo metus), ugdymo sričiai ar dalykui skirdamas proporcingą pamokų / ugdymo valandų skaičių, dienos ugdymo proceso pradžią ir pabaigą, preliminarų ugdymo veiklų laiką. Dalykų pamokos, jų laikas nenurodomi;

73.1.1.2. numato integracinius jungiamuosius ugdymo turinio elementus. Jais gali būti: Bendrosiose programose numatyti ugdymo(si) pasiekimai, kompetencijos, aktualios temos, problemos, išskelti ugdymo tikslai ir kt.;

73.1.1.3. gali pasirinkti įvairius ugdymo turinio integravimo būdus, kai integruojami visi ar keli Bendrųjų programų ugdymo dalykai;

73.1.1.4. gali derinti Pradinio ugdymo bendrųjų programų ir neformaliojo vaikų švietimo programų turinį, kurdamas integralų pradinio ugdymo turinį;

73.1.1.5. planuodamas ugdymo laiką, išlaiko metams klasei ugdymo dalykams skiriamas pamokas, nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 75 punkte;

73.2. ugdymo procesą organizuojant pamoka, nepertraukiamas ugdymo(si) proceso laikas 1–4 klasėse numatomas vadovaujantis Higienos norma;

73.3. ugdymo procesą organizuojant kitomis ugdymo organizavimo formomis (pvz., integruotos veiklos, kūrybinių dirbtuvių, projekto ir kt.), derinant Pradinio ugdymo bendrųjų programų dalykų ir neformaliojo vaikų švietimo programų turinį, jis gali būti skirstomas į įvairios nepertraukiamos trukmės ugdymo periodus;

73.4. ugdymą organizuojant tiek pamoka, tiek kitomis mokymosi organizavimo formomis, įgyvendinamas ir dalykų programų, ir integruoto ugdymo turinys;

73.5. ugdymo procesas gali būti organizuojamas ne tik mokykloje, bet ir už jos ribų (pvz., muziejuose, parkuose, artimiausioje gamtinėje aplinkoje ir pan.);

73.6. mokykla einamaisiais mokslo metais gali koreguoti ugdymo procesą ir turinį pagal pasikeitusius mokinių ugdymosi poreikius, mokinių mokymosi rezultatus, išlaikydama mokslo metams skirtą pamokų / ugdymo valandų skaičių;

73.7. mokykla priima sprendimą, kiek ugdymo procesui už mokyklos ribų organizuoti per mokslo metus bus skiriama pamokų ar dienų, atsižvelgdama į Pradinio ugdymo bendrųjų programų numatytą turinį, mokinių mokymosi poreikius. Veikla organizuojama kitose aplinkose: pavyzdžiui, muziejuose, atviros priegios centruose, virtualiosiose mokymosi aplinkose ir kt.

74. Mokykla, kurios nuostatose (įstatuose) įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba arba mokymas tautinės mažumos kalbos, įgyvendindama pradinio ugdymo turinį, susitaria dėl ugdymo proceso ar kai kurių dalykų mokymo tautinės mažumos kalba. Pradinio ugdymo bendrosios programos vykdomos dvikalbio ugdymo būdu, vadovaujantis Ugdymo lietuvių kalba bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-1856 „Dėl Ugdymo lietuvių kalba bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

75. Minimalus pamokų skaičius Pradinio ugdymo bendrajai programai įgyvendinti per dvejus mokslo metus ir per savaitę, kai pamokos trukmė 1 klasėje – 35 minutės ir 2–4 klasėse – 45 minutės:

Klasė Dalykai	1 klasė	2 klasė	3 klasė	4 klasė	Iš viso skiriama pamokų pradinio ugdymo programai
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	35 (1)	35 (1)	35 (1)	35 (1)	140 (4)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	70 (1; 1)		70 (1 ;1)		
Lietuvių kalba	280 (8)	245 (7)	245 (7)	245 (7)	1015 (29)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	525 (8; 7)		490 (7; 7)		
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių, kt.)*	245* (7*)	245* (7*)	245* (7*)	245* (7*)	980* (28*)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	490* (7*; 7*)		490* (7*; 7*)		
Lietuvių kalba*	175* (5*)	140* (4*)	175 (5*)	175 (5*)	665* (19*)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	315* (5*; 4*)		350* (5*; 5*)		
Užsienio kalba (anglų, prancūzų ar vokiečių)	0	70 (2)	70 (2)	70 (2)	210 (6)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	70 (2)		140 (4)		
Matematika	140 (4)	175 (5)	140 (4)	175 (5)	630 (18)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	315 (4; 5)		315 (4; 5)		
Pasaulio pažinimas	70 (2)	70 (2)	70 (2)	70 (2)	280 (8)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	140 (2; 2)		140 (2; 2)		
Meninis ugdymas (dailė ir technologijos, muzika, šokis, teatras)	140 (4)	140 (4)	140 (4)	140/105 * (4/3*)	560 (16/15*)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	280 (4; 4)		280/245* (4; 4/4*; 3*)		
Fizinis ugdymas**	105 (3)	105 (3)	105 (3)	105 (3)	420 (12)
	1–2 klasė		3–4 klasė		
	210 (3; 3)		210 (3; 3)		

Iš viso privalomų pamokų skaičius per mokslo metus	770/910* (22/26*)	840/980* (24/28*)	805/980* (23/28*)	840/980* (24/28*)	3 255/3 850* (93/110*)
Iš viso privalomų pamokų skaičius per dvejus mokslo metus	1 610/1 890 * (22/26*; 24; 28*)		1 645/1 960* (23/28*; 24/28*)		
Pamokos, skiriamos mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti	70/35* (2/1*)		105/70* (3/2*)		175/105* (5/3*)
Neformalusis švietimas	140 (4)		140 (4)		280 (8)

Pastabos:

* mokykloje, kurios nuostatose (įstatuose) įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;

** fizinis ugdymas įgyvendinamas pagal pradinio ugdymo kūno kultūros bendrąją programą.

76. Mokykla gali nuspręsti organizuoti daugiau pamokų, nei nustatytas minimalus pamokų skaičius, nepažeidžiant Higienos normos reikalavimų, tačiau mokyklos ugdymo plano kontaktinių valandų skaičius negali viršyti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, numatyto kontaktinių valandų skaičiaus.

77. Pamokų skaičių klasei per metus sudaro: privalomos pamokos visiems klasės mokiniams; pamokos, skiriamos mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti; pamokos dalyko, kuriam mokytis klasė dalijama į grupes; valandos neformaliojo vaikų švietimo programoms įgyvendinti.

78. Pamokos mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti skiriamos, įvertinus mokinių poreikius, atsižvelgiant į mokyklos išskeltus ugdymo prioritetus, spręstinas ugdymo problemas. Šios pamokos gali būti skiriamos ir mokymosi pagalbai teikti pagal Bendrųjų ugdymo planų 41 punktą.

79. Neformaliojo vaikų švietimo valandos skiriamos, atsižvelgiant į mokinių neformaliojo švietimo poreikius, numatomus ugdymo prioritetus, mokyklos lėšas. Mokiniai renkasi neformaliojo vaikų švietimo programas, padedančias atsiskleisti jų pomėgiams, talentams.

80. Mokinių skaičių neformaliojo vaikų švietimo grupėje pagal turimų mokymo lėšų dydį nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai žymimi Mokinių registre.

81. Neformaliojo vaikų švietimo programos per mokinių atostogas gali būti vykdomos nevalstybinės, savivaldybės ir valstybinės – biudžetinės ir viešosios įstaigos – savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo), kitų mokyklų – savininko (dalyvių susirinkimo) ar mokyklos nustatyta tvarka.

ANTRASIS SKIRSNIS DALYKŲ SRIČIŲ UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMO YPATUMAI

82. Ugdymo sričių / ugdymo dalykų programų įgyvendinimas:

82.1. dorinis ugdymas:

82.1.1. tėvai (globėjai) parenka mokiniui vieną iš dorinio ugdymo dalykų: etiką arba tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikyba;

82.1.2. mokykloje, kuri negali užtikrinti mokinių ar jų tėvų (globėjų) pageidaujamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos mokymo, mokiniui įskaitomas tikybos mokymas sekmadieninėje mokykloje ar kitoje tikybos mokymo grupėje pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 31 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus. Šiuo atveju mokykla nustato mokymosi pasiekimų įskaitymo tvarką;

82.1.3. dorinio ugdymo dalyką mokiniui galima keisti kiekvienais mokslo metais pagal tėvų (globėjų) pateiktą prašymą;

82.2. kalbinis ugdymas:

82.2.1. lietuvių kalbos ugdymas vykdomas pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą Lietuvių kalbos pradinio ugdymo bendrąją programą;

82.2.2. mokykloje, kurios nuostatuose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, lietuvių kalbos ugdymas vykdomas:

82.2.2.1. skiriant Bendrųjų ugdymo planų 75 punkte nurodytas pamokas;

82.2.2.2. pritarus mokyklos tarybai Bendrųjų ugdymo planų 75 punkte nurodytą pamokų, skirtų gimtajai ir lietuvių kalbai mokytis, skaičių sumuoja ir dalija per pusę. Jei negalima padalyti pamokų po lygiai, mokyklos taryba nusprendžia, kuriam dalykui (gimtajai ar lietuvių kalbai) bus skiriama viena pamoka daugiau;

82.2.2.3. lietuvių kalbos taip pat mokoma(si) integruotai:

82.2.2.3.1. į kitus mokomuosius dalykus, mokomus tautinės mažumos kalba, integruojami lietuvių kalbos mokymo fragmentai;

82.2.2.3.2. Pradinio ugdymo bendrųjų programų pasaulio pažinimo temos, susijusios su Lietuvos istorija, geografija, kultūra, mokomos lietuvių kalba;

82.2.2.3.3. tėvų (globėjų) pageidavimu kitų (pasirinktų) Pradinio ugdymo bendrųjų programų dalykų gali būti mokoma(si) lietuvių kalba;

82.2.3. gimtųjų kalbų (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių, kt.) mokymas(is):

82.2.3.1. mokykloje, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas tautinės mažumos kalbos mokymas, gimtosios kalbos mokoma pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą gimtosios kalbos programą;

82.2.3.2. mokiniai, kurie priskiriami tautinėms mažumoms, užsieniečiai, turintys teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ir besimokantys mokykloje, kurioje ugdymo procesas organizuojamas ne jų gimtąja kalba, gali mokytis tautinės mažumos gimtosios ar kitos gimtosios kalbos, jei susidaro ne mažesnė kaip 5 mokinių grupė ir yra tos kalbos mokytojas specialistas. Gimtosios kalbos rekomenduojama mokytis vadovaujantis Tautinės mažumos kalbos mokymosi organizavimo bendrojo lavinimo mokykloje rekomendacijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. ISAK-1630 „Dėl Tautinės mažumos kalbos mokymosi organizavimo bendrojo lavinimo mokykloje rekomendacijų aprašo patvirtinimo“;

82.2.4. pirmosios užsienio kalbos mokymas:

82.2.4.1. pirmosios užsienio kalbos mokoma(si) antraisiais–ketvirtaisiais pradinio ugdymo programos metais. Jei mokykla turi lėšų, galima pirmosios užsienio kalbos pradėti mokytis ir pirmoje klasėje;

82.2.4.2. mokykla siūlo mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) parinkti mokiniui pirmąją užsienio kalbą vieną iš trijų Europos kalbų (anglų, prancūzų, vokiečių) (toliau – užsienio kalba);

82.3. socialinis ir gamtamokslinis ugdymas:

82.3.1. socialiniam ir gamtamoksliniam ugdymui skiriama po pusę pasaulio pažinimo dalykui skirto ugdymo laiko, iš kurio ne mažiau kaip viena ketvirtoji turi būti skiriama praktinei patyriminei veiklai;

82.3.2. socialiniams gebėjimams ugdyti rekomenduojama dalį (ne mažiau kaip vieną ketvirtąją) pasaulio pažinimo dalyko laiko skirti ugdymo procesą organizuojant socialinės, kultūrinės aplinkos pažinimui palankioje aplinkoje (pvz., lankantis visuomeninėse, bendruomenių, kultūros institucijose ir pan.);

82.4. fizinis ugdymas:

82.4.1. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės gali būti organizuojamos taip:

82.4.1.1. mokinių grupės sudaromos iš skirtingų klasių;

82.4.1.2. mokiniai dalyvauja ugdymo veiklose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas;

82.4.1.3. tėvų (globėjų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje;

82.4.2. siekiant skatinti mokinių fizinį aktyvumą, sveikatinimą, rekomenduojama ugdymo proceso metu pagal galimybes organizuoti judriąsias pertraukas ar fiziniam aktyvinimui skirtas veiklas;

82.5. meninis ugdymas (dailė ir technologijos, muzika, šokis, teatras):

82.5.1. mokykla, atsižvelgdama į mokyklos bendruomenės meninio ugdymo poreikius ir mokyklos galimybes mokykloje, valandas, skiriamas meniniam ugdymui, gali paskirstyti visiems ar keliems meninio ugdymo srities dalykams, tačiau ne mažiau kaip dviem dalykams;

82.5.2. kai valandos skiriamos dailės ir technologijų dalykui, technologiniam ugdymui rekomenduojama skirti ne mažiau kaip vieną trečiąją dailės ir technologijų dalykui skiriamo laiko;

82.5.3. teatro gali būti mokoma taikant jo elementus per įvairių dalykų pamokas ar neformaliojo vaikų švietimo veiklas;

82.5.4. gali būti organizuojamas kryptingas meninis ugdymas. Mokykla parengia kryptingo meninio ugdymo programą, kurią tvirtina mokyklos vadovas;

82.6. informacinės technologijos:

82.6.1. skaitmeniniams mokinių gebėjimams ugdyti per visus dalykus ugdymo procese naudojamos šiuolaikinės skaitmeninės technologijos;

82.6.2. integruotai ar atskira pamoka (jas skiriant iš pamokų, skirtų mokinių poreikiams tenkinti) ugdomas mokinių informatinis mąstymas, mokoma kūrybiško ir atsakingo šiuolaikinių technologijų naudojimo, saugaus ir atsakingo elgesio skaitmeninėje aplinkoje, skaitmeninio turinio kūrimo.

IV SKYRIUS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO YPATUMAI

83. Mokykla įgyvendina Pagrindinio ugdymo bendrąsias programas, kurias sudaro ugdymo sritys ir dalykai: dorinis ugdymas: etika, katalikų tikyba, ortodoksų (stačiatikių) tikyba, evangelikų liuteronų tikyba, evangelikų reformatų tikyba, karaimų tikyba; judėjų tikybos pažintinė programa; kalbos: lietuvių kalba ir literatūra, kitos gimtosios kalbos, lietuvių gestų kalba, lietuvių valstybinė kalba, lietuvių kalba kurtiesiems ir neprigirdintiesiems, pirmoji užsienio kalba, antroji užsienio kalba, užsienio (anglų) kalba kurtiesiems ir neprigirdintiesiems; matematika; gamtamokslinis ugdymas; socialinis ugdymas: istorija, geografija, pilietiškumo ugdymas, ekonomika ir verslumas, psichologija; meninis ugdymas: dailė, muzika, šokis, teatras, šiuolaikiniai menai; informacinės technologijos; technologijos; fizinis ugdymas, bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas.

84. Mokykla, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programą, gali siūlyti mokiniams rinktis:

84.1. pagilinto mokymosi programą – užsienio kalbos ir fizinio ugdymo, o lietuvių kalbos ir literatūros – tik mokiniams, kurie mokosi tautinių mažumų kalba (5 klasėje);

84.2. kryptingo meninio ugdymo programas;

84.3. pirminio profesinio mokymo programų, įgyvendinamų profesinio mokymo įstaigose, modulį (modulius);

84.4. šiuolaikinių menų programą vietoje muzikos ir dailės dalyko – mokantis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį;

84.5. projektines veiklas, kurios 5–8 klasėse organizuojamos pagal konkrečios mokyklos projektinių veiklų įgyvendinimo sistemą ir priimtus sprendimus dėl jų organizavimo ir vertinimo.

85. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programos ugdymo turinį, gali:

85.1. ugdymo programą įgyvendinti per dalykų modulius, t. y. dalykų bendrųjų programų turinį 9–10, gimnazijos I–II klasėse skaidyti į modulius, kurių turinys ir skaičius pasirenkamas atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus. Modulių turiniui įgyvendinti turi būti užtikrintas minimalus pamokų skaičius dalykui įgyvendinti, numatytas Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte;

85.2. perskirstyti dalykams skiriamas pamokas galima tarp keleto dalykų ar tarp visų iki 10 procentų;

85.3. perskirstyti tarp dalykų iki 50 procentų Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte nustatyto pamokų skaičiaus, jeigu ugdymo procese taiko produktyvųjį mokymąsi.

86. Mokykla nustato ir skiria adaptacinį laikotarpį pradedantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją ir antrąją dalis ir naujai atvykusiems mokiniams. Per adaptacinį laikotarpį rekomenduojama stebėti individualią pažangą, bet mokinių pasiekimų ir pažangos pažymiais nevertinti.

87. Mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir kartu pagal pirminio profesinio mokymo programos modulį (modulius), individualus ugdymo planas sudaromas mokyklai ir profesinio mokymo įstaigai pasirašius bendradarbiavimo sutartį, kartu planuojant ugdymo procesą, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 109 punktu ir pirminio profesinio mokymo programos moduliui (moduliams) įgyvendinti skirtomis kontaktinėmis valandomis, neviršijant nustatyto mokiniui maksimalaus savaitinio pamokų skaičiaus. Mokinys gali rinktis pirminio profesinio mokymo programos modulį (modulius), ne mažiau kaip 5 mokymosi kreditų ir ne daugiau kaip 10 mokymosi kreditų apimties dvejiems mokymosi metams. Vieno mokymosi kredito apimtis apibrėžta Profesinio mokymo programų rengimo ir registravimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V-925 „Dėl Profesinio mokymo programų rengimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Mokinys gali nesimokyti technologijų dalyko.

88. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir kartu pagal pirminio profesinio mokymo programą, individualus ugdymo planas sudaromas mokyklai pasirašius bendradarbiavimo sutartį su profesinio mokymo įstaiga, kartu planuojant ugdymo procesą, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 2 priedo II skyriaus nuostatomis. Mokinys gali nesimokyti technologijų dalyko. Žmogaus saugos dalyko turinys gali būti integruojamas į atitinkamus profesinio mokymo programos modulius.

89. Mokiniui, kuris mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, konsultacijoms, kurios gali būti individualios ir / ar grupinės, skiriama iki 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte nustatyto metinių arba savaitinių pamokų skaičiaus.

90. Mokinys, kuris išvyksta gyventi ar (ir) mokytis į užsienį, lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos dalykų gali mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Norintieji mokytis kreipiasi į mokyklą, vykdančią nuotolinį mokymą. Mokiniais, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu grupinio mokymosi forma, lietuvių kalbai mokytis skiriama 50 procentų, Lietuvos istorijai, Lietuvos geografijai – 30 procentų, o tiems, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, – iki 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte kasdieniam mokymo proceso organizavimo būdui nustatyto minimalaus metinių ir (ar) savaitinių pamokų skaičiaus. Mokant nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, mokymo trukmė gali būti trumpesnė negu 45 min.

ANTRASIS SKIRSNIS

PRODUKTYVIOJO MOKYMO ORGANIZAVIMAS

91. Mokykla, suderinusi su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos), ne jaunesniems kaip 15–17 metų mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, gali organizuoti produktyviojo mokymo įgyvendinimą. Mokykla, kuri organizuoja produktyvųjų mokymąsi:

91.1. turi du produktyviojo mokymosi mokytojus, atitinkančius Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytus kvalifikacinius reikalavimus;

91.2. turi nuolatinės atskiras patalpas (klases), skirtas dirbti su mokiniais, pasirinkusiais produktyvųjų mokymąsi. Patalpos (klasės) turi būti aprūpintos reikalingomis mokymo priemonėmis, kompiuteriais, informacine ir komunikacine technika, turi turėti interneto prieigą, būti tinkamos individualiam ir grupiniam darbui;

91.3. numato praktinio mokymosi vietas, sudaro trišales praktinio mokymo sutartis su mokiniu ir įgaliotaisiais praktinio mokymosi vietų atstovais ir, esant galimybei, organizuoja mokinių nuvykimą į praktinio mokymosi vietą;

91.4. mokiniui, besimokančiam produktyviojo mokymosi būdu, sudaro individualų ugdymo planą, kuriame nustato mokinio mokymosi mokykloje ir praktinio mokymosi vietoje savaitinių valandų santykį (mokymasis mokykloje iki 20 val. per savaitę ir mokymasis praktinio mokymosi vietoje iki 12 val. per savaitę), išlaikydama Bendruosiuose ugdymo planuose numatytą minimalų pamokų skaičių dalykams mokytis. Mokykla sudaro sąlygas įgyvendinti mokinio individualų ugdymo planą, įskaitant mokymąsi mokykloje ir praktinio mokymosi vietoje, mokiniams 3 dienas per savaitę mokantis mokykloje, 2 dienas per savaitę – praktinio mokymosi vietoje;

91.5. įpareigoja produktyviojo mokymosi mokytoją bendradarbiauti su dalykų mokytojais ir praktinio mokymosi vadovais, koordinuoti mokinių pažangos ir mokymosi pasiekimų vertinimą. Praktinio mokymosi vadovas mokinio praktinio mokymosi apibendrinamąjį vertinimą, kuris yra rekomendacinio pobūdžio, teikia produktyviojo mokymosi mokytojui.

TREČIASIS SKIRSNIS

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS MOKYKLOSE, KURIOSE SUFORMUOTOS JAUNIMO KLASĖS, JAUNIMO MOKYKLOSE IR VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE

92. Jaunimo mokykla, mokykla, kurioje suformuotos jaunimo klasės, įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, gali perskirstyti tarp dalykų iki 25 procentų, vaikų socializacijos centras (toliau – Centras) – iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte nustatyto pamokų skaičiaus. Perskirstyti pamokas galima tarp kelių ar visų dalykų. Mokykloje turi būti susitarta, kaip numatoma panaudoti perskirstytą mokymosi laiką. Kiekvienam ugdomam mokiniui sudaromas individualus ugdymo planas, atsižvelgiant į ugdymo tikslus, mokinio turimą mokymosi patirtį, polinkius, individualius ugdymosi poreikius, reikiamą mokymosi pagalbą ir vadovaujantis Vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. V-644 „Dėl Vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimo aprašas). Centre mokiniams ugdyti gali būti sudaromos laikinosios grupės.

93. Iki profesinis ugdymas yra privaloma jaunimo mokyklos ar klasės ugdymo turinio dalis:

93.1. ikiprofesinio ugdymo programą įgyvendinanti mokykla gali skirti ikiprofesiniam ugdymui iki 40 procentų mokykloje įgyvendinamo ugdymo turinio, perskirsčiusi tarp dalykų iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte nustatyto pamokų skaičiaus: 8 klasėje arba nuo 14 metų skirti 3 valandas per savaitę, per mokslo metus – 111 pamokų, 9–10 klasėse arba nuo 15 iki 18 metų – po 4 valandas per savaitę, per mokslo metus – 148 pamokas;

93.2. ikiprofesinio ugdymo dalyką, orientuotą į praktinį ugdymą, rekomenduojama įvesti nuo 14 metų.

94. Ikiprofesinio ugdymo dalyko programą rengia mokyklos mokytojai. Ją sudaro privalomas įvadinis modulis ir pasirenkamieji – savarankiški arba tęstiniai – moduliai. Įvadinis modulis skirtas supažindinti mokinius su artimiausioje aplinkoje esančiomis profesijomis, su Lietuvos darbo rinka, ateities profesijomis. Dėl ikiprofesinio ugdymo programos įvadinio modulio apimties, pasirenkamųjų modulių skaičiaus, jų temų, ikiprofesinio ugdymo integracijos su kitais bendrojo ugdymo dalykais ir modulių apimties tariamasi mokykloje.

95. Rekomenduojama ikiprofesinio ugdymo procesą organizuoti taip, kad mokinys per visą dalyko programos mokymosi laiką galėtų pasirinkti kuo daugiau ir įvairesnių modulių; pagal galimybę derinti juos su profesiniu veiklinimu (pavyzdžiui, patirtiniai vizitai į profesinio mokymo įstaigas, įmones, išbandymas bent kelių svarbiausių profesijos ar veiklos aspektų ir kt.).

96. Ikiprofesinio ugdymo programą galima įgyvendinti per perskirstytą tarp dalykų pamokų (be technologijų dalykui skirtų pamokų) laiką, per mokyklos perskirstytą pamokų laiką, per neformaliojo vaikų švietimo veikloms skirtą laiką.

97. Į ikiprofesinio ugdymo programą jaunimo mokykla, jaunimo klasė, Centras, socializacijos klasė gali įtraukti formaliojo profesinio mokymo programos modulius, vadovaudamiesi Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-716 „Dėl Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

98. Centruose neformaliajam vaikų švietimui vykdyti kiekvienai socializacijos klasei skiriamos 148 valandos per mokslo metus. Šiuose Centruose gali būti sudaryta socializacijos klasė 14–17 metų mokiniams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka paskirta vidutinės priežiūros ar auklėjamojo poveikio priemonė, mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą.

99. Centras priima sprendimą dėl vaiko atostogų, trumpalaikių išvykų, svečiavimosi, vadovaudamasis Vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimo tvarkos aprašu. Centro vadovas priima sprendimą dėl ugdymo laiko, kuriuo nevyko ugdymo procesas, kompensavimo. Centre pamokų perskirstymas derinamas su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

DALYKŲ SRIČIŲ UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMO YPATUMAI

100. Dorinis ugdymas. Dorinio ugdymo dalyką (etiką ar tikyba) mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys savarankiškai renkasi pats. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikyba rekomenduojama rinktis dvejiems metams (5–6, 7–8, 9–10, gimnazijos I–II klasėms).

101. Lietuvių kalba ir literatūra. Mokykla, įgyvendindama ugdymo turinį:

101.1. siūlo mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus lietuvių kalbos ir literatūros įgūdžiams formuoti ir skaitymo gebėjimams gerinti, kalbos vartojimo praktikai ar kt.;

101.2. gali integruoti į lietuvių kalbos ir literatūros programos įgyvendinimą pilietiškumo pagrindų mokymą, laisvės kovų istorijai skiriant ne mažiau kaip 18 pamokų;

101.3. mokiniams, kurie mokėsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, ir nori tęsti mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas mokymas valstybine kalba, sudaromos sąlygos pasiekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytus pasiekimus: vienus mokslo metus jiems gali būti skiriama 1 papildoma lietuvių kalbos ir literatūros pamoka per savaitę; jei klasėje ar keliose klasėse yra keletas tokių mokinių, gali būti sudaryta grupė, kuriai mokytis skiriama 2 ar daugiau papildomų pamokų, atsižvelgiant į mokyklos turimas mokymo lėšas.

102. Užsienio kalba:

102.1. užsienio kalbos, pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokomasi kaip pirmosios užsienio kalbos iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos;

102.2. antrosios užsienio kalbos mokytis privaloma nuo 6 klasės, išskyrus mokyklas, kuriose mokoma tautinės mažumos kalba. Tėvai (globėjai, rūpintojai) mokiniui iki 14 metų parenka, o mokinys nuo 14 iki 16 metų tėvų (rūpintojų) sutikimu pats renkasi antrąją užsienio kalbą: anglų, latvių, lenkų, prancūzų, rusų, vokiečių ar kitą. Mokykla privalo sudaryti galimybę rinktis antrąją užsienio kalbą iš ne mažiau kaip dviejų užsienio kalbų (neįskaitant pirmosios užsienio kalbos, kurios mokinys mokėsi kaip ankstyvosios užsienio kalbos pagal pradinio ugdymo programą ir toliau mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą) ir sąlygas mokytis pasirinktos kalbos. Kalbai mokytis gali būti skiriama ir daugiau pamokų, negu nurodyta Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte, jei mokyklai pakanka mokymo lėšų. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu antrosios užsienio kalbos galima pradėti mokytis ir nuo 5 klasės, jei mokyklai pakanka mokymo lėšų. Papildomos pamokos užsienio kalbai mokytis gali būti skiriamos iš mokinio mokymosi poreikių ir mokymosi pagalbai numatytų pamokų;

102.3. baigiant pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojama organizuoti užsienio kalbų pasiekimų patikrinimą centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą KELTAS);

102.4. keisti užsienio kalbą, nebaigus pagrindinio ugdymo programos, galima tik tokiu atveju, jeigu mokinio norimos mokytis užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta tos kalbos Pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje, arba jei mokinys yra atvykęs iš kitos Lietuvos ar užsienio mokyklos ir šiuo metu lankoma mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės toliau mokytis pradėtos kalbos. Gavus mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą raštu, mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus:

102.4.1. vienus mokslo metus jam skiriama ne mažiau nei viena papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

102.4.2. susidarius mokinių laikinajai grupei, kurios dydį numato mokykla, atsižvelgdama į mokymo lėšas, skiriamos dvi papildomos pamokos;

102.5. jei mokinys yra baigęs tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą ir mokykla nustato, kad jo vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokykla įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja pagal dešimtbalę vertinimo sistemą. Mokykla sudaro mokiniui individualų užsienio kalbos mokymosi planą ir galimybę vietoje užsienio kalbos pamokų lankyti papildomas lietuvių kalbos ir literatūros ar kitos kalbos pamokas kitose klasėse;

102.6. jeigu mokinys yra atvykęs iš kitos mokyklos ir, tėvams (globėjams, rūpintojams) pritarus, pageidauja toliau mokytis pradėtos kalbos, o mokykla neturi tos kalbos mokytojo:

102.6.1. mokiniui sudaromos sąlygos mokytis užsienio kalbos kitoje mokykloje, kurioje vyksta tos kalbos pamokos, suderinus su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir su valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu,

valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos – savininku (dalyvių susirinkimu). Skiriant pamokų skaičių, vadovaujamosi Bendrųjų ugdymo planų 109 punktu;

102.6.2. mokinys gali kalbos mokytis neformaliojo švietimo įstaigoje ir siekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose nurodytų pasiekimų (pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis). Tokiais atvejais jis privalo reguliariai pildyti savo Europos kalbų aplanką ir rinkti kalbos mokėjimo lygį patvirtinančius dokumentus. Juos turi pateikti mokyklai pagal iš anksto priimtą susitarimą, kuriame numatytas atsiskaitymo laikas ir apibrėžti pasiekimų įvertinimo kriterijai;

102.7. mokyklai priėmus sprendimą gali būti įgyvendinamas integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas(is):

102.7.1. pagal dalyko ir užsienio kalbų mokytojų parengtą ugdymo programą – ilgalaikį planą. Programą gali įgyvendinti dalyko mokytojas, užsienio kalbos mokytojas arba dalyko ir užsienio kalbos mokytojai kartu;

102.7.2. dalyko arba užsienio kalbos pamokose, arba kaip dalyko modulis, skiriant pagal poreikį pamoką (-ų) iš ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti numatytų pamokų.

103. Gamtos mokslai:

103.1. mokykla užtikrina, kad eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti gamtos mokslų dalykų turinyje būtų skiriama ne mažiau kaip 30 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus. Nesant sąlygų atlikti eksperimentus mokykloje, kurioje mokosi mokinys, sudaromos sąlygos juos atlikti kitoje mokykloje, atvirosios priegigos centruose ar kitose tam tinkamose aplinkose;

103.2. mokykla, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programą, gali priimti sprendimą 7–8 klasėse vietoje atskirų gamtos mokslų dalykų – biologijos, chemijos, fizikos – organizuoti vieno – gamtos mokslų dalyko mokymąsi, nemažindama biologijai, chemijai ir fizikai Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte skirtų pamokų per mokslo metus. Mokyklos, išbandančios gamtos mokslų kurso 5–8 klasėms programą, gali visas gamtos mokslams (biologijai, chemijai, fizikai) kurioje nors klasėje skirtas pamokas pavesti organizuoti vienam ar paskirstyti keliems gamtos mokslų mokytojams;

103.3. mokinys, kuris mokėsi ne atskirų gamtos mokslų dalykų – biologijos, chemijos, fizikos, o vieno gamtos mokslų dalyko, jo pasiekimai įvertinti tik vienu įvertinimu (pažymiu). Mokyklai, kuri priėmimo į pirmą gimnazijos klasę sąlygose yra numačiusi įskaityti visų trijų gamtos mokslų dalykų įvertinimus, esant būtinybei, rekomenduojama esantį įvertinimą dauginti iš 3;

103.4. mokykla sudaro mokiniams galimybes dalyvauti gamtos, technologijų, inžinerijos, matematikos ir menų centrų STEAM (angl. *science, technology, engineering, arts, maths*) vykdomose neformaliojo vaikų švietimo programų veiklose, vykstant į juos ir / ar nuotoliniu būdu.

104. Technologijos:

104.1. mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5–8 klasėse), kiekvienoje klasėje mokomi, proporcingai paskirsčius laiką mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos technologijų programoms;

104.2. mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, technologijų dalykas prasideda nuo privalomo 17 valandų integruoto technologijų kurso. Šio kurso programos įgyvendinimas turi būti numatytas mokyklos ugdymo plane. Užsiėmimai turi būti organizuojami taip, kad mokiniai galėtų susipažinti su profesijomis, pagal galimybes būtų užtikrinta mokinio praktinė veikla;

104.3. mokiniai, baigę integruoto technologijų kurso programą, pagal savo interesus ir polinkius renkasi kurią nors privalomą technologijų programą (mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų, elektronikos, gaminių dizaino ir technologijų). Mokyklos ugdymo plane turi būti numatoma, kuriais atvejais mokiniai gali keisti pasirinktą technologijų programą;

104.4. mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, gali būti siūloma rinktis kitokias technologinio ugdymo programas, mokyklos sukurtas, atsižvelgiant į specifinius mokinių poreikius, mokymosi sąlygų ypatumus, mokyklos ugdymo turinį (pavyzdžiui,

mokykla, atsižvelgdama į mokyklos ugdymo turinio specifiškumą, gali parengti biotechnologijos, keramikos, robotikos, variklinių transporto priemonių priežiūros ir kt. programas). Būtina, kad mokiniai, mokydami pagal mokyklos parengtas technologinio ugdymo programas, įgytų pasiekimus, numatytus pagrindinio ugdymo technologijų bendrojoje programoje. Kai pagrindinio ugdymo programos antroji dalis vykdoma profesinio mokymo įstaigoje, jos parengtoje technologijų programoje gali būti numatyti pirminio profesinio mokymo programų moduluose kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai.

Mokykla, bendradarbiaudama su profesinio mokymo įstaiga, gali parengti technologijų programas, kurių turinys suderintas su atitinkama formaliojo profesinio mokymo programa / jos moduliais (pavyzdžiui, mitybos technologijų programos turinys – su virėjo, konditerio, duonos ir pyragų gaminių kepėjo profesinio mokymo programomis; tekstilės technologijų programos turinys – su dirbinių (tekstilės, odos) gamintojo, siuvėjo profesinio mokymo programa ir kt.);

104.5. mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, vietoje technologijų dalyko mokykla gali siūlyti pasirinkti mokytis pagal pirminio profesinio mokymo programos modulį (modulius).

105. Informacinės technologijos:

105.1. integruojant dalyko ir informacinių technologijų programas 7 ar 8 klasėse, pamoką gali planuoti ir dalyko mokytoją konsultuoti informacinių technologijų mokytojas arba pamokoje gali dirbti du mokytojai (dalyko ir informacinių technologijų). Dalyko mokytojui turint pakankamai gerus skaitmeninio raštingumo gebėjimus, nėra būtina, kad pamokoje dirbtų du mokytojai;

105.2. 9–10 ir gimnazijos I–II klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirenkamųjų programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba tinklalapių kūrimo pradmenų modulių. Mokykla siūlo rinktis ne mažiau kaip iš dviejų modulių. Modulį renkasi mokinys.

106. Socialiniai mokslai:

106.1. mokykla, įgyvendindama socialinių mokslų ugdymo turinį, 9–10 ir I–II gimnazijos klasių mokinių projektinio darbo (tyrimo, kūrybinių darbų, socialinės veiklos) gebėjimams ugdyti gali skirti 20–30 procentų dalykui skirtų pamokų laiko per mokslo metus;

106.2. laisvės kovų istorijai mokytis rekomenduojama skirti ne mažiau kaip 18 pamokų, integruojant temas į istorijos, lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų pamokas;

106.3. rekomenduojama į istorijos, geografijos, pilietiškumo ugdymo pagrindų dalykų turinį integruoti Lietuvos ir pasaulio realijas, kurios turi būti nuolat sistemingai atskleidžiamos, aptariant su mokiniais nacionalinio saugumo ir gynybos pagrindų temas, tokias kaip: Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo samprata ir sistema, rizikos veiksnių, grėsmių ir pavojų analizė; Lietuvos gynybos politika; informaciniai ir kibernetiniai karai: tikslai, metodai, instrumentai; Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas ir kiti įgyvendinamieji gynybos ir kovos su korupcija sričių teisės aktai, ir kitas panašias temas;

106.4. mokykla siūlo mokiniams pasirinkti mokytis Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos modulį pagal Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. V–943 „Dėl Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos programos patvirtinimo“. Šiai programai įgyvendinti pamokos skiriamos iš numatytųjų mokinio ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti.

107. Fizinis ugdymas:

107.1. organizuojant fizinio ugdymo pamokas gali būti sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės iš paralelių ar gretimų klasių mokinių. Jei pakanka mokymo lėšų, klasė gali būti dalijama į laikinąsias grupes;

107.2. mokykla numato, kaip organizuos ugdymą specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams:

107.2.1. pagal ligų pobūdį iš įvairių klasių sudaromos 7–12 mokinių grupės, kurioms skiriamos: 5–8 klasių mokiniams 3 pamokos per savaitę, 9–10 klasių ir I–II gimnazijos klasių – 2 pamokos per savaitę;

107.2.2. mokiniai gali dalyvauti pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

107.2.3. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje;

107.3. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami, atsižvelgiant į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas skiria alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas;

107.4. mokykla mokiniams, atleistiems nuo fizinio ugdymo pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (pavyzdžiui, stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą kompiuterių klasėje, bibliotekoje, konsultacijas, socialinę veiklą ir pan.). Mokiniams, atleistiems nuo fizinio ugdymo pamokų, kurie mokosi sporto formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose pagal formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas, taip pat gali būti pasiūlytos panašios veiklos.

108. Projektinės veiklos įgyvendinimas 9–10 klasėse, I–II gimnazijos klasėse.

Mokykla priima sprendimus dėl projektinės veiklos įgyvendinimo pagrindinio ugdymo programos antroje dalyje. Rekomenduojama 9–10, I–II gimnazijos klasės mokiniui pasiūlyti ir sudaryti galimybes atlikti mokslo metų trukmės projektinį darbą.

Projektiniam darbui atlikti rekomenduojama skirti iki 37 pamokų, panaudojant mokinio poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti ir neformaliojo vaikų švietimo valandas.

109. Minimalus pamokų skaičius pagrindinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti per dvejus mokslo metus ir per savaitę, kai pamokos trukmė – 45 minutės:

Klasė	5	6	7	8	Pagrindinio ugdymo programos dalyje (5–8 klasės)	9 / gimnazijos I klasė	10 / gimnazijos II klasė	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
Ugdymo sritys ir dalykai								
Dorinis ugdymas								
Dorinis ugdymas (etika) Dorinis ugdymas (tikyba)	74 (1; 1)		74 (1; 1)		148	74 (1; 1)		222
Kalbos								
Lietuvių kalba ir literatūra	370 (5; 5)		370 (5; 5)		740	333 (4; 5)		1 073
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	370 (5; 5)		370 (5; 5)		740	296 (4; 4)		1 036
Užsienio kalba (1-oji)	222 (3; 3)		222 (3; 3)		444	222 (3; 3)		666
Užsienio kalba (2-oji)	74 (0; 2)		148 (2; 2)		222	148 (2; 2)		370
Matematika ir informacinės technologijos								
Matematika	296 (4; 4)		296 (4; 4)		592	296 (4; 4)		888
Informacinės technologijos	74 (1; 1)		37 (1; 0)		111	74 (1; 1)		185

Gamtamokslinis ugdymas								
Gamta ir žmogus	148 (2; 2)		–		148	–		148
Biologija	–		111 (2; 1)		111	111 (2; 1)		222
Chemija	–		74 (0; 2)		74	148 (2; 2)		222
Fizika	–		111 (1; 2)		111	148 (2; 2)		259
Gamtos mokslai**	148		296		444			444
Socialinis ugdymas								
Istorija	148 (2; 2)		148 (2; 2)		296	148 (2; 2)		444
Pilietiškumo pagrindai	–		–		–	74 (1; 1)		74
Socialinė-pilietinė veikla	20		20		40	20		60
Geografija	74 (0; 2)		148 (2; 2)		222	111 (2; 1)		333
Ekonomika ir verslumas	–		–		–	37 (1; 0)		37
Meninis ugdymas								
Dailė	74 (1; 1)		74 (1; 1)		148	74 (1; 1)		222
Muzika	74 (1; 1)		74 (1; 1)		148	74 (1; 1)		222
Technologijos, fizinis ugdymas, žmogaus sauga								
Technologijos (...)	148 (2; 2)		111 (2; 1)		259	92,5 (1; 1,5)		351,5
Fizinis ugdymas***	222 (3; 3)		222 (3; 3)		444	148 (2; 2)		592
Žmogaus sauga	37 (1; 0)		37 (0; 1)		74	18,5 (0; 0,5)		92,5
Projektinė veikla (...)						37		37
Pasirenkamieji dalykai / dalykų moduliai / projektinė veikla projektinė veikla (...); ...(pasirenkamasis); ...(dalyko modulis)								
Minimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę	26; 31*	29; 32*	30; 33*	31; 34*		32; 34*	31; 33*	179; 197*
Minimalus privalomas pamokų skaičius mokiniui per mokslo metus	962; 1 147*	1 073; 1 184*	1 110; 1 221*	1 147; 1 258*		1 184; 1 258*	1 147; 1 221*	6 623; 7 289*
Priemonės mokymosi praradimams dėl COVID-19 kompensuoti (...)								

	5–8 klasėse		9–10, gimnazijos I, II klasėse	
Pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius per mokslo metus	444	444	518; 370*	962; 814*
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius per mokslo metus)	259	259	148	407

Pastabos:

* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;

** mokyklose, išbandančiose gamtos mokslų kurso programą 5–8 klasėms;

*** fizinis ugdymas įgyvendinimas pagal pagrindinio ugdymo kūno kultūros bendrąją programą.

Lentelėje nurodomi: dalykai ir minimalus privalomas pamokų skaičius mokiniui per savaitę / dvejus metus; galimas kiekvienoje klasėje dalykui skiriamų savaitinių pamokų paskirstymas, pavyzdžiui, biologija 7 ir 8 klasės: (2; 1), mokykla gali rinktis ir kitokį pamokų skirstymo variantą; neformaliajam vaikų švietimui skiriamų valandų skaičius; pamokų, skiriamų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius – pagrindinio ugdymo programos pirmajai ir antrajai daliai.

Pamokų skaičius dalykui pateiktas dvejiems metams. Mokinio privalomas minimalus pamokų skaičius per savaitę, nurodytas lentelėje, gali būti ir kitoks. Tai priklauso nuo to, kaip paskirstomos dalykų pamokos konkrečiose klasėse per dvejus mokslo metus. Pavyzdžiui, 7–8 klasėse minimalus pamokų skaičius per savaitę – 30 ir 31 pamokos, gali būti ir kiti variantai, bet minimalaus skiriamų pamokų skaičiaus suma per dvejus metus negali būti mažesnė nei 61 pamoka.

110. Pamokų skaičius, numatytas mokslo metams, gali skirtis 1–2 pamokomis, nei numatyta Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte. Pamokų skaičius per mokslo metus priklauso nuo mokyklos sudaryto pamokų tvarkaraščio.

Mokyklos ugdymo plano kontaktinių valandų skaičius negali viršyti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, numatyto kontaktinių valandų skaičiaus.

111. Bendrųjų ugdymo planų prieduose pateikiama:

111.1. Specializuoto ugdymo krypties programų (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto, inžinieriniu ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas (1 priedas).

111.2. Pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su formaliojo profesinio mokymo programa (2 priedas).

111.3. Pagrindinio ugdymo organizavimas ligoninės ir sanatorijos mokyklose (3 priedas).

111.4. Pagrindinio ugdymo organizavimas laisvės atėmimo vietose (4 priedas).

111.5. Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas (5 priedas).

111.6. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos ir socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas (6 priedas).

111.7. Pagrindinio ugdymo organizavimas karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, laikotarpiu ar esant aplinkybėms mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu (7 priedas).

V SKYRIUS VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

112. Vidurinio ugdymo programos trukmė – dveji mokslo metai.

112.1. Vidurinio ugdymo programą vykdančios mokyklos įgyvendina Vidurinio ugdymo bendrąsias programas, kurias sudaro šios sritys: dorinis ugdymas (etika, katalikų tikyba, ortodoksų (stačiatikių) tikyba, evangelikų liuteronų tikyba, evangelikų reformatų tikyba, karaimų tikyba, judėjų tikybos pažintinė programa); kalbos: lietuvių kalba ir literatūra, kitos gimtosios kalbos, lietuvių gestų kalba, lietuvių kalba kurtiesiems ir neprigirdintiesiems, užsienio kalbos, užsienio kalba kurtiesiems ir neprigirdintiesiems; matematika; gamtamokslinis ugdymas: biologija, chemija, fizika, integruotas gamtos mokslų kursas; socialinis ugdymas: istorija, geografija, integruotas istorijos ir geografijos kursas, teisė, religijotyra, filosofija, ekonomika ir verslumas, psichologija; meninis ugdymas: dailė, filmų kūrimas, fotografija, grafinis dizainas, menų pažinimas, muzika, kompiuterinės muzikos technologijos, šokis, teatras; informacinės technologijos; technologijos; fizinis ugdymas; bendrųjų kompetencijų ugdymas.

112.2. Vidurinio ugdymo programos turinį sudaro:

112.2.1. privaloma dalis: privalomi mokytis dalykai ir privalomai pasirenkamieji dalykai, pavyzdžiui, dalykų moduliai, dalykai, brandos darbas;

112.2.2. laisvai pasirenkama dalis: pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai, pasirenkami profesinio mokymo programos moduliai. Pasirenkamieji dalykų moduliai neskaičiuojami kaip atskiri dalykai.

113. Mokinys, vadovaudamasis Ugdymo programų aprašu, mokyklos pasiūlymais ir atsižvelgdamas į tolesnius mokymosi planus, priima sprendimą, kuriuos dalykus ar modulius renkasi mokytis pagal vidurinio ugdymo programą, apsisprendžia dėl vieno brandos darbo.

114. Mokinys kartu su mokytojais, padedant tėvams (globėjams, rūpintojams), pasirenkia individualų ugdymo planą pagal mokyklos nustatytą individualaus ugdymo plano struktūrą.

115. Individualų ugdymo planą mokinys gali keisti pagal mokyklos nustatytą individualaus plano keitimo tvarką.

116. Mokinio pasirinkti mokytis dalykai tampa privalomi.

117. Mokykla privalo užtikrinti, kad privalomų, privalomai ir laisvai pasirenkamų dalykų mokinio individualiame plane būtų ne mažiau nei 8, o minimalus pamokų skaičius per savaitę – 28. Mokiniui, besimokančiam tautinės mažumos kalba, minimalus pamokų skaičius – 31,5 savaitinės pamokos; mokiniui, besimokančiam pagal specializuoto ugdymo programą, minimalus pamokų skaičius – 31 savaitinė pamoka.

Mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą ir kartu pagal pirminio profesinio mokymo programos modulį (modulius), minimalus privalomų pamokų skaičius III–IV gimnazijos klasėje – 26 pamokos per savaitę; per metus III gimnazijos klasėje – 936, IV gimnazijos klasėje – 884 pamokos.

Didinant pamokų skaičių per savaitę, privalu laikytis Higienos normoje numatyto pamokų skaičiaus per dieną.

118. Mokiniui, atvykusiam iš kitos mokyklos, mokykla turi užtikrinti galimybę įgyvendinti savo individualų ugdymo planą arba, nesant tam sąlygų, pasiūlyti keisti pasirinktus dalykus ar modulius.

119. Mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą ir kartu pagal pirminio profesinio mokymo programos modulį (modulius), individualus ugdymo planas sudaromas mokyklai ir profesinio mokymo įstaigai pasirašius bendradarbiavimo sutartį, kartu planuojant ugdymo procesą, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 129 punktu ir profesinio mokymo programos moduliui (moduliams) įgyvendinti skirtomis kontaktinėmis valandomis, neviršijant mokiniui nustatyto maksimalaus savaitinių pamokų skaičiaus. Mokinys gali rinktis pirminio profesinio mokymo programos modulį (modulius), ne mažiau kaip 5 mokymosi kreditų ir ne daugiau kaip 20 mokymosi kreditų apimties dvejiems mokymosi metams. Vieno mokymosi kredito apimtis apibrėžta Profesinio mokymo programų rengimo ir registravimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos

švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V-925 „Dėl Profesinio mokymo programų rengimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Mokinys gali nesimokyti technologijų ir menų. Žmogaus saugos programos turinys gali būti integruojamas į atitinkamus profesinio mokymo programos modulius.

120. Mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą ir kartu pagal pirminio profesinio mokymo programą, individualus ugdymo planas sudaromas mokyklai ir profesinio mokymo įstaigai pasirašius bendradarbiavimo sutartį, kartu planuojant ugdymo procesą, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 2 priedo III skyriaus nuostatomis. Mokinys gali nesimokyti technologijų ar menų. Žmogaus saugos dalyko turinys gali būti integruojamas į atitinkamus profesinio mokymo programos modulius.

121. Jeigu mokinys pageidauja, mokykla sudaro sąlygas pagerinti pasirinktų ugdymo sričių ar atskirų dalykų kompetencijas papildomai rengtis brandos egzaminams ar tolesniam mokymuisi, baigus vidurinio ugdymo programą (pavyzdžiui, profesinio mokymo programos moduliai).

122. Mokykla sudaro sąlygas mokinių socialinei-pilietinei veiklai, savanorystei ir skatina mokinius jomis užsiimti. Šias veiklas rekomenduojama įtraukti į mokinio individualų ugdymo planą. Mokykla padeda mokiniams susipažinti su profesijų įvairove ir pasirinkimo galimybėmis, planuoti tolesnį savo mokymąsi ir (ar) darbinę veiklą, karjerą.

123. Laikinosios grupės vidurinio ugdymo programai įgyvendinti (išskyrus mokyklas, nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte) sudaromos iš mokinių, kurie pasirenka tą pačią bendrojo ugdymo dalyko kurso programą, tą patį dalyko modulį, pasirenkamąjį dalyką ar profesinio mokymo programos modulį.

124. Mokykla, kurioje yra viena gimnazijos III arba viena gimnazijos IV klasė, pagal skirtas mokymo lėšas pasirenka tinkamiausią būdą įgyvendinti dalykų bendrojo ir išplėstinio kursų programas ir užtikrinti mokymo kokybę. Rekomenduojama lietuvių kalbai ir literatūrai, matematikai ir gimtajai kalbai mokyti(s) sudaryti atskiras laikinas grupes, atsižvelgiant į mokinių pasirinktą bendrojo ar išplėstinio kurso programą, o užsienio kalbai – į kalbos mokėjimo lygį.

125. Mokinių mokymas namuose organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų II skyriaus vienuoliktuoju skirsniu „Mokinių mokymo namie ir ugdymosi šeimoje organizavimas“.

126. Vaikų socializacijos centre ugdomas mokinys gali mokytis pagal vidurinio ugdymo programą nuotolinio mokymo proceso būdu mokykloje, vykdančioje akredituotą vidurinio ugdymo programą, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas mokymas nuotoliniu ugdymo proceso organizavimo būdu.

127. Mokiniais, kurie mokosi savarankiškai ar nuotoliniu būdu pavienio mokymosi forma, konsultacijoms skiriama iki 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 129 punktu nustatyto savaitinių ir (ar) metinių pamokų skaičiaus.

128. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių fizinis ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 107.2 ir 107.4 papunkčiais.

129. Vidurinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti skiriamų pamokų skaičius per dvejus:

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui įgyvendinti	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Dorinis ugdymas	70		
Tikyba		70	–
Etika		70	–
Kalbos			
Lietuvių kalba ir literatūra	280	280	350
Lietuvių kalba ir literatūra*	385	385	455

Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	280	280	350
Užsienio kalbos		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį
Užsienio kalba (...)	210	210	210
Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui įgyvendinti	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Socialinis ugdymas	140		
Istorija		140	210
Geografija		140	210
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		140	
Matematika	210	210	315
Informacinės technologijos		70	140
Gamtamokslinis ugdymas	140		
Biologija		140	210
Fizika		140	245
Chemija		140	210
Integruotas gamtos mokslų kursas		140	–
Meninis ugdymas ir technologijos	140		
Dailė		140	210
Muzika		140	210
Teatras		140	210
Šokis		140	210
Menų pažinimas		140	210
Kompiuterinės muzikos technologijos		140	210
Grafinis dizainas		140	210
Fotografija		140	210
Filmų kūrimas		140	210
Technologijos (kryptys):			
Turizmas ir mityba		140	210
Statyba ir medžio apdirbimas		140	210
Tekstilė ir apranga		140	210
Taikomasis menas, amatai ir dizainas		140	210
Verslas, vadyba ir mažmeninė prekyba		140	210
Mechanika, mechaninis remontas		140	210
Kitos technologijų kryptys		140	210
Integruotas menų ir technologijų kursas		140	210
Fizinis ugdymas	140–210 (4–6)		
Fizinis ugdymas***		140/210	280
Pasirinkta sporto šaka		(140–210)	
Žmogaus sauga**	17,5	17,5	17,5
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai / Projektinė veikla			
Brandos darbas	17,5–37		
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		Iki 26 Iki 22 *	Iki 26 Iki 22*
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę / per mokslo metus		Po 28 pamokas III ir IV gimnazijos klasėse per savaitę; 1008– III gimnazijos klasėje, 952 – IV gimnazijos klasėje. Po 31,5 pamokos III ir IV gimnazijos klasėse per savaitę*. 1 134– III gimnazijos klasėje*; 1071 – IV gimnazijos klasėje*.	
Neformalusis švietimas (valandų skaičius) klasei		210 valandų	
Mokinio ugdymo poreikiams tenkinti		840 pamokų dvejiems mokslo metams	

Maksimalus pamokų skaičius klasei, esant 3 ir daugiau gimnazijos III klasių, – 3 570 pamokų per dvejus mokslo metus (51 pamoka per savaitę); mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, – 3 780 pamokų per dvejus mokslo metus (54 pamokos per savaitę).

Minimalus pamokų skaičius klasei, esant vienai gimnazijos III klasei, – 1 591 pamoka per mokslo metus (43 pamokos per savaitę); mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, IV gimnazijos klasei – 1 702 pamokos per mokslo metus (46 pamokos per savaitę). Klasei gali būti skiriama ir daugiau pamokų, atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir neviršijant mokymui skirtų lėšų.

Pastabos:

* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;

** integruojama į ugdymo turinį;

*** fizinis ugdymas įgyvendinimas pagal vidurinio ugdymo kūno kultūros bendrąją programą.

Mokyklos ugdymo plano kontaktinių valandų skaičius negali viršyti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, numatyto kontaktinių valandų skaičiaus.

130. Bendrųjų ugdymo planų prieduose pateikiama:

130.1. Specializuoto ugdymo krypties programų (vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto, inžinieriniu ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas (1 priedas).

130.2. Vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su formaliojo profesinio mokymo programa (2 priedas).

130.3. Vidurinio ugdymo organizavimas ligoninės ir sanatorijos mokyklose (3 priedas).

130.4. Vidurinio ugdymo organizavimas laisvės atėmimo vietose (4 priedas).

130.5. Suaugusiųjų vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas (5 priedas).

130.6. Vidurinio ugdymo organizavimas karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, laikotarpiu ar esant aplinkybėms mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu (7 priedas).

VI SKYRIUS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATSIRANDANČIUS DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO ORGANIZAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

131. Mokykla, rengdama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo planą, turi užtikrinti visų mokinių įtrauktį į švietimą, šalinti kliūtis, dėl kurių mokinys patiria dalyvavimo švietime ir ugdymosi sunkumų, ir teikti būtina švietimo pagalbą, vadovaujasi Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

132. Mokykla, formuodama mokyklos, klasės, mokinio ugdymo turinį ir organizuodama bei įgyvendindama ugdymo procesą, vadovaujasi bendrosiomis programomis ir šio skyriaus nuostatomis (jei šiame skyriuje neregamentuojama, mokykla vadovaujasi kitomis Bendrųjų ugdymo planų nuostatomis, reglamentuojančiomis ugdymo programų įgyvendinimą) ir atsižvelgia į:

132.1. mokinio mokymosi ir švietimo pagalbos poreikius;

132.2. formaliojo švietimo programą;

132.3. mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;

132.4. švietimo pagalbos specialistų, mokyklos vaiko gerovės komisijos, pedagoginių psichologinių ar švietimo pagalbos tarnybų rekomendacijas.

133. Pradinio ugdymo individualizuotos ir pagrindinio ugdymo individualizuotos programos ir socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas reglamentuojamas Bendrųjų ugdymo planų 6 priede.

ANTRASIS SKIRSNIS INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

134. Mokykla kiekvienam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, rengia individualų ugdymo planą, kurio sudėtinė dalis yra pagalbos planas, apimantis pagalbą ir paslaugas ugdymo procese ir kitų specialistų teikiamas pagalbą, didinančias ugdymo veiksmingumą, ir kurio:

134.1. rengimui, įgyvendinimo koordinavimui paskiria koordinuojantį asmenį, kuris kartu su mokytojais ir švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, vaiku, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) numato ugdymo ir pagalbos tikslus;

134.2. įgyvendinimui turi būti sudaryti individualūs tvarkaraščiai, kurie dera su klasės, kurioje mokinys mokosi, tvarkaraščiu, ir užtikrina, kad mokinys gaus ugdymą ir švietimo pagalbą tokia apimtimi, kokią nustato Bendrieji ugdymo planai ir rekomenduoja mokiniui pedagoginė psichologinė ar švietimo pagalbos tarnyba;

134.3. formą nusistato pati įstaiga, suplanuoja jų įgyvendinimo, stebėsenos ir aptarimo formas bei etapus.

135. Mokykla, rengdama individualų ugdymo planą mokiniui ir vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 75, 109, 129 punktuose nurodytu pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų pamokų skaičiumi, gali:

135.1. pradinio ugdymo programoje koreguoti iki 20 procentų, o pagrindinio ugdymo programoje iki 30 procentų dalykų programoms įgyvendinti skiriamų metinių pamokų skaičiaus (nemažindama nustatyto mokiniui minimalaus pamokų skaičiaus per savaitę);

135.2. planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų, skirtų ugdymo sričiai, socialinei veiklai, ugdymui profesinei karjerai, medijų ir informaciniam raštingumui, skaičių, siekiant plėtoti asmens kompetencijas ir tenkinti ugdymosi poreikius, daugiau dėmesio skirti bendrųjų kompetencijų ugdymui, meniniam, technologiniam, sveikatos ugdymui. Mokiniais, kurių gimtoji kalba nėra lietuvių kalba, rekomenduojama skirti pamokas lietuvių kalbai mokytis ar dvikalbiam ugdymui;

135.3. keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių;

135.4. gali mažinti minimalų privalomą pamokų skaičių besimokantiesiems pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą iki 10 procentų Bendrųjų ugdymo planų 75 punkte nurodytų pamokų skaičiaus per metus, didindama neformaliojo vaikų švietimo valandų skaičių, ir besimokantiesiems pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, ir Bendrųjų ugdymo planų 109 punkte nurodytų pamokų skaičiaus per metus, didindama neformaliojo vaikų švietimo ar socialinei veiklai valandų skaičių;

135.5. keisti pamokų trukmę, dienos ugdymo struktūrą, siekdama individualiame ugdymo plane numatytų tikslų;

135.6. formuoti nuolatinės ar laikinąsias grupes, pogrupius iš tų pačių ar skirtingų klasių mokinių;

135.7. vėliau pradėti pirmosios ar antrosios užsienio kalbos mokytis – mokinių, turinčių klausos, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto (taip pat ir nepatikslintų intelekto), bendrųjų mokymosi sutrikimų, turinčių kochlearinius implantus;

135.8. mokyti tik vienos užsienio kalbos – mokinį, turintį klausos, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto (taip pat ir nepatikslintų intelekto), bendrųjų mokymosi sutrikimų, turintį kochlearinius implantus; pamokas skirti lietuvių kalbai ir literatūrai mokyti – mokiniui, besimokančiam mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, dvikalbystei ugdyti turinčiam klausos sutrikimą;

135.9. besimokantįjį pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą pagrindinio ugdymo programoje prasidedančių dalykų pradėti mokyti metais vėliau, juos sieti su praktiniais mokinio interesais, kasdiene gyvenimo patirtimi; mokymas gali būti organizuojamas atskiromis veiklomis;

135.10. besimokančiajam pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, jei ugdymas įgyvendinamas pagal Bendrųjų ugdymo planų 109 punktą, vietoje kelių vienos srities dalykų galima siūlyti integruotas tų dalykų pamokas, dalykų modulius, projektines veiklas, skirtas esminėms srities dalykų ir bendrosioms kompetencijoms įgyti;

135.11. nemokyti užsienio kalbų turinčiojo kompleksinių negalių ir (ar) kompleksinių sutrikimų, į kurių sudėtį įeina įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto, bendrieji mokymosi sutrikimai, klausos sutrikimai (išskyrus nežymų klausos sutrikimą). Užsienio kalbų pamokų laikas gali būti skiriamas lietuvių, lietuvių gestų kalbai mokyti, kurčiųjų dvikalbystei ugdyti;

135.12. nemokyti muzikos turinčiojo klausos sutrikimą (išskyrus nežymų);

135.13. nemokyti technologijų turinčiojo judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų (išskyrus lengvus), o vietoj jų mokinys gali rinktis kitus individualaus ugdymo plano dalykus, tenkinančius specialiuosius ugdymosi poreikius, gauti pedagoginę ar specialiąją pedagoginę pagalbą, o tautinės mažumos kalba besimokantis mokinys – mokyti lietuvių kalbos ir literatūros.

136. Mokiniui, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, ją pritaikant, mokinio individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 75, 109 ir 129 punktuose dalykų programoms įgyvendinti nurodomu pamokų skaičiumi, kuris gali būti koreguojamas iki 25 procentų. Bendras pamokų ir neformaliojo švietimo pamokų skaičius gali būti didinamas atsižvelgiant į mokinio galias ir ugdymosi poreikius, specialistų rekomendacijas:

136.1. sutrikusios klausos mokinio individualaus ugdymo plano rengimas:

136.1.1. mokiniui, ugdomam pagal pradinio ugdymo programą:

136.1.1.1. lietuvių gestų kalbai skiriama ne mažiau kaip 140 pamokų per dvejus mokslo metus, lietuvių kalbai skiriama ne mažiau kaip 420 pamokų per dvejus mokslo metus, dalykinei praktinei veiklai – ne mažiau kaip 140 pamokų per dvejus mokslo metus, meniniam ugdymui – ne mažiau kaip 210 pamokų per dvejus mokslo metus;

136.1.1.2. tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo individualioms pratyboms skiriama ne mažiau kaip 140 pamokų per metus (kochlearinių implantų naudotojams – ne mažiau kaip 140 pamokų per metus. Tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo individualios pratybos gali vykti lietuvių kalbos pamokose ar po pamokų įvairiomis formomis. Pratybų ir lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti;

136.1.1.3. atsižvelgiant į individualius kiekvieno mokinio gebėjimus ir tėvų (globėjų) pageidavimus, kurčiasis ir neprigirdintysis mokomas totaliosios komunikacijos žodiniu ar dvikalbiu metodu;

136.1.2. pagrindinio ugdymo programoje individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 75, 109 ir 129 punktais, be to:

136.1.2.1. atsižvelgiant į klausos netekimo laiką, kalbos išsivystymo lygį, turimus tarties įgūdžius ir gebėjimą bendrauti kalba, ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti;

136.1.2.2. kurčio ir neprigirdinčio mokinio ugdymo plane turi būti skiriama: lietuvių gestų kalbai – ne mažiau kaip 74 pamokos, lietuvių kalbai ir literatūrai – ne mažiau kaip 222 pamokos per metus;

136.1.3. kurčias ir neprigirdintis mokinys mokomas totaliosios komunikacijos žodiniu ar dvikalbiu metodu, atsižvelgiant į individualius gebėjimus ir tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus. Dvikalbystei ugdyti mokykla gali skirti papildomas valandas individualiame ugdymo plane nuolat ar laikinai mokiniui, kurio nepakankamas gestų kalbos ir žodinės kalbų mokėjimas daro neigiamą įtaką mokymosi pasiekimams, vaiko pažintinei, kalbinei ir emocinei raidai;

136.1.4. 9–10 klasėse iš mokinio ugdymo(si) poreikiams tenkinti skiriamų pamokų ne mažiau kaip 100 pamokų per metus turi būti skiriama mokytis individualizuotai ir diferencijuotai bei karjeros valdymo kompetencijoms ugdyti;

136.1.5. mokiniui tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo specialiosioms pratyboms skiriama: 5 klasėje – ne mažiau kaip 74 pamokos, 6–10 ir gimnazijos klasėse – ne mažiau kaip 37 pamokos per metus, turinčiam kochlearinius implantus – ne mažiau kaip 74 pamokos per metus. Pratybų ir lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti;

136.2. sutrikusios regos mokinio individualiame ugdymo plane:

136.2.1. mokiniui, ugdomam pagal pradinio ugdymo programą:

136.2.1.1. kuriam gresia pavojus apakti, Brailio rašto individualioms pratyboms (iki ketverių metų) skiriama ne mažiau kaip 70 pamokų per dvejus mokslo metus;

136.2.1.2. aklam (regėjimo aštrumas – nuo šviesos pojūčio iki 0,04) ir silpnaregiui (regėjimo aštrumas – 0,05–0,1) mokiniui regėjimui lavinti galima skirti ne mažiau kaip 70 pamokų per dvejus mokslo metus;

136.2.1.3. neregintiam mokiniui mobilumo lavinimo individualioms pratyboms – ne mažiau kaip 70 pamokų per dvejus mokslo metus. Šios pamokos gali būti skiriamos kasdienio gyvenimo ir komunikaciniams įgūdžiams ugdyti;

136.2.1.4. tiflopedagoginė pagalba aklam ir žymią silpnaregystę (regėjimo aštrumas su korekcija geriau matančia akimi – nuo 0,05 iki 0,1) turinčiam mokiniui, kuris mokosi pagal pradinio ugdymo programą (teikiama ne mažiau kaip 140 pamokų per dvejus mokslo metus), yra privaloma;

136.2.2. mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 109 punktu. Ugdymo plane skiriamos specialiosios pamokos ir specialiosios pratybos:

136.2.2.1. silpnaregiui mokiniui, kuriam gresia pavojus apakti, individualioms pratyboms (iki ketverių metų) mokytis(s) Brailio rašto skiriamos ne mažiau kaip 37 pamokos per metus, jas išdėstant intervalais, sudarančiais sąlygas mokiniui kuo greičiau išmokti Brailio rašto;

136.2.2.2. aklam (regėjimo aštrumas nuo šviesos pojūčio iki 0,04) ir silpnaregiui (regėjimo aštrumas – 0,05–0,1) mokiniui regėjimui lavinti galima skirti 37 ir daugiau pamokų per metus (turint mokymo lėšų);

136.2.3. tiflopedagoginė pagalba aklam ir žymią silpnaregystę (geriau matančios akies regėjimo aštrumas su korekcija – nuo 0,05 iki 0,1) turinčiam mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma;

136.2.4. neregintiam mokiniui individualioms mobilumo lavinimo pratyboms skiriamos ne mažiau kaip 37 pamokos per metus. Šios pamokos gali būti skiriamos ir kasdienio gyvenimo bei komunikaciniams įgūdžiams ugdyti;

136.3. kurčneregio mokinio individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 6 priedu;

136.4. sutrikusios kalbos ir kitos komunikacijos mokinio individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 75, 109 ir 129 punktais. Ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti:

136.4.1. individualioms ir grupinėms pratyboms 1–4 klasėse skiriama ne mažiau kaip 70 pamokų per dvejus mokslo metus;

136.4.2. žymių ar labai žymių kalbėjimo ir kalbos sutrikimų turinčiam mokiniui, bendraujančiam alternatyvios komunikacijos būdu, 1–4 klasėse tarties, kalbos ir komunikacijos ugdymą galima integruoti į komunikacinės, pažintinės veiklos ir į lietuvių kalbos pamokas, pratybas. Pratybų ir lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti;

136.4.3. specialiosioms pratyboms 5–8 klasėse skiriamos ne mažiau kaip 74 pamokos per metus, 9–10 klasėse – ne mažiau kaip 18 pamokų per metus mokinio kalbai ir komunikacijai lavinti;

136.4.4. mokiniui, bendraujančiam alternatyviuoju būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama ne mažiau kaip 18 pamokų per metus;

136.5. judesio ir padėties sutrikimų turinčio mokinio individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 75, 109 ir 129 punktais. Ugdymo plane pamokos turėtų būti skiriamos gydomajai kūno kultūrai, sensomotorikai lavinti, naudojimosi kompiuteriu įgūdžiams formuoti, komunikaciniams gebėjimams ugdyti:

136.5.1. mokiniui 1–4 klasėse:

136.5.1.1. gydomajam fiziniam ugdymui skiriama ne mažiau kaip 140 pamokų per dvejus mokslo metus;

136.5.1.2. sergančiam cerebriniu paralyžiumi (vidutinio, labai žymaus laipsnio) ar turinčiam sunkių ar labai sunkių judesio ir padėties sutrikimų, individualioms gydomojo fizinio ugdymo pratyboms skiriama ne mažiau kaip 70 pamokų per metus;

136.5.1.3. gydomojo fizinio ugdymo ar pratybų pamokos, nurodytos Bendrųjų ugdymo planų 89.4.2 papunktyje, organizuojamos grupėse, ne didesnėse kaip 10 mokinių;

136.5.2. mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi ar turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus), 5–10 klasėse individualioms gydomosios kūno kultūros pratyboms skiriamos ne mažiau kaip 37 pamokos per metus;

136.5.3. mokiniui, bendraujančiam alternatyviuoju būdu, 5–10 klasėse tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokų turinys turi derėti;

136.5.4. 4–8 mokinių grupei gali būti skiriama iki 111 pamokų per metus sveikatą stiprinančiam fiziniam ugdymui;

136.6. įvairiapusių raidos sutrikimų turinčio mokinio individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 75, 109 ir 129 punktais:

136.6.1. atsižvelgiant į klasės, kurioje mokosi mokinys, paskirtį: bendroje klasėje, skiriant mokytojo padėjėją, esant dideliems specialiesiems poreikiams – specialiojoje klasėje;

136.6.2. specialiosios paskirties klasėje besimokančiam mokiniui rekomenduojama įtraukti ir suplanuoti dalykus, kurių mokysis su savo bendraamžiais bendrosios paskirties klasėje;

136.6.3. individualiame ugdymo plane turi būti numatyta elgesio prevencijos ir intervencijos būdai, socialinių įgūdžių ugdymo veiklos. Periodiškai (ne rečiau kaip kartą per mėnesį) arba užfiksavus mokinio pažangą ar nustačius, kad ugdymo procese pažanga nedaroma, peržiūrimas ir koreguojamas individualus pagalbos vaikui planas;

136.6.4. rekomenduojama mokiniui turėti pritaikytą mokiniui nuolatinę mokymosi vietą, prireikus naudojant sieneles / širmas, skirtas dėmesiui koncentruoti ugdymo proceso metu, triukšmui mažinti. Įrengiama kiek įmanoma labiau nuo triukšmo izoliuota erdvė klasėje ar už klasės ribų, kurioje įvairiapusių raidos sutrikimų turinčiam mokiniui būtų sudaromos galimybės pertraukai veiklos metu ar esant emocinio nestabilumo būklei;

136.6.5. rengiant individualų ugdymo planą, mokytojai turėtų bendradarbiauti su švietimo pagalbos specialistais, gauti nuolatinę pagalbą ir paramą taikyti elgesio vertinimo instrumentus netinkamo elgesio priežastims nustatyti bei reikalingų įgūdžių ugdymo strategijoms parinkti;

136.6.6. siekiant atsižvelgti į individualius mokinio gebėjimus ir raidos specifiką, numatyti mokymo medžiagos pateikimo būdus (vaizdiniu, garsiniu ir kt.) ir įtraukti mokinį į veiklas būtina pagal jo pomėgius, naudoti vizualines užuominas ugdymo procese ir jo mokymosi vietoje, pasirinkti individualiame ugdymo plane numatytą mokymosi pasiekimų vertinimo ir individualios pažangos stebėjimo formą;

136.6.7. sudarant tvarkaraščius individualiam ugdymo planui įgyvendinti, turi būti užtikrintos sąlygos ugdomosios veiklos metu daryti fizinio aktyvumo pertraukas, jų metu pagal galimybes panaudojant specialias priemones (minkštasuolius, balansavimo, supimosi priemones ir kt.);

136.6.8. užtikrinti, kad bus taikomi vizualinio struktūravimo metodai ir priemonės pamokų ir pertraukų metu (struktūruoti erdves, veiklas, pamokas, pertraukas, užduotis, naudoti vaizdinę dienotvarkę, pasirinkimų lenteles ir kt.) bei teikiama kita vizualinė pagalba (pvz., naudoti atgalinius laikmačius).

137. Bendrojo ugdymo dalykų programas pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, specialiojo pedagogo ir (ar) kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas. Jei mokykloje švietimo pagalbos specialistų nėra, mokytoją konsultuoja mokyklą aptarnaujančios pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir (ar) savivaldybės administracijos švietimo padalinių specialistai.

138. Mokykloje nesant švietimo pagalbos specialistų, kiekvienam mokiniui, kuris mokosi pagal pradinio ugdymo programą ir kuriam pedagoginė psichologinė tarnyba arba švietimo pagalbos tarnyba, mokyklos vaiko gerovės komisija rekomenduoja teikti specialistų pagalbą, turi būti skiriama nuo 70 iki 140 pamokų per metus individualioms konsultacijoms ir (ar) papildomai dalyko mokytojo pagalbai arba kito specialisto teikiamai pagalbai, sudaromos sąlygos mokiniui šias paslaugas gauti specialiosios paskirties įstaigoje, specialiojo ugdymo centruose.

TREČIASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

139. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pasiekimai ir pažanga vertinami pagal bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 28 punkto nuostatomis.

140. Mokinio, kuriam bendrojo ugdymo programa pritaikoma, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal mokinio individualiame ugdymo plane numatytus individualios pažangos keliamus tikslus, kurie yra suderinti su Bendrosiose programose numatytais pasiekimais, aptarus su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, kokiais aspektais bus pritaikomas ugdymo turinys (ko sieks ir mokysis mokinsys, kaip bus mokoma(si), kokie bus mokinio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pa(si)tikrinimo būdai, kokiomis mokymo(si) priemonėmis bus naudojamosi).

141. Dėl mokinio, kuris mokosi pagal individualizuotą pradinio ugdymo ir individualizuotą pagrindinio ugdymo programą arba socialinių įgūdžių ugdymo programą, mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir įforminimo susitariama mokykloje. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus. Vertinimo būdus renkasi mokykla (vertinimo įrašai „įskaityta“, „neįskaityta“, aprašai, pažymiai ir kt.).

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI, TURINČIAM SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, TEIKIMAS

142. Švietimo pagalbą mokiniui užtikrina mokykla.

143. Švietimo pagalba, ją teikiantys specialistai, tikslai ir intensyvumas mokiniui turi būti numatyti mokinio pagalbos plane.

144. Švietimo pagalbą teikiantys specialistai padeda įveikti mokymosi sunkumus, šalindami priežastis, dėl kurių mokiniui patiria mokymosi sunkumų ir susiduria su kliūtimis dalyvauti ugdymo procese, bendradarbiaudami dirba komandose kartu su mokytojais ir kitais specialistais, teikiančiais pagalbą mokiniui, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), teikia konsultacinę pagalbą ir įgalina mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), kitus, teikiančius paslaugas ir pagalbas, padėti mokiniui ugdytis, sudaryti sąlygas mokytis ir užtikrinti jo gerovę.

145. Švietimo pagalba mokiniui teikiama laikinai ar pastoviai ugdymo proceso metu ar pasibaigus ugdymo procesui, konsultuojant mokinį, atsižvelgiant į individualiame ugdymo plane keliamus ugdymo(si) tikslus, pagalbą teikiančių specialistų funkcijas ir mokinio reikmes. Siekiant įtrauktis į ugdymo procesą ir teikiant pagalbą pamokoje, klasėje pasirenkami kuo mažiau stigmatizuojantys ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo būdai.

146. Švietimo pagalbos teikimo formos parenkamos mokiniui individualiai, jos gali būti specialiosios pamokos, pratybos, konsultacijos, pagalba ugdymosi veiklose, savirūpos procese ir kt.:

146.1. specialioji pamoka, skirta mokymosi sunkumams ar sutrikimams, kylantiems dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, įveikti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti;

146.2. specialiosios pratybos, skirtos švietimo veiksmingumui didinti, įgimtiems ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, gebėjimams ir galioms plėtoti, kurios gali būti vykdomos individualiai ar grupėmis (2–8 mokiniai).

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

147. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu organizuoja mokykla pagal vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos, gydytojų rekomendacijas, sudariusi mokinio individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.

148. Mokiniui, kuris mokosi pagal:

148.1. pritaikytą pradinio ugdymo programą, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 57–62 ir 75 punktais:

148.1.1. galima skirti 70 ir daugiau pamokų per dvejus mokslo metus specialiosioms pamokoms ar specialiajai pedagoginei pagalbai teikti;

148.1.2. rekomenduojama 70 ir daugiau pamokų per dvejus mokslo metus skirti lietuvių kalbai mokytis mokyklose, kuriose mokoma tautinės mažumos kalba;

148.1.3. mokiniui, turinčiam vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, skiriant 560 pamokų per dvejus mokslo metus (8 pamokas per savaitę), iš jų ne mažiau kaip 70 pamokų per dvejus mokslo metus galima skirti specialiosioms pamokoms ar specialiajai pedagoginei pagalbai teikti;

148.1.4. mokiniui, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų, rekomenduojama 70 ir daugiau pamokų per dvejus mokslo metus skirti gydymajai mankštai;

148.2. pritaikytą pagrindinio ugdymo programą, mokytis namie mokykla skiria pamokų, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 57–62 ir 129 punktais, iš jų iki 74 pamokų gali skirti

specialiosioms pamokoms, specialiosioms pratyboms ar konsultacijoms, o mokiniui, kuris mokosi tautinės mažumos kalba, papildomai skirti 37–74 valandas lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis.

149. Mokinio, kuris mokosi pagal individualizuotą pradinio ugdymo ir individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, mokymas namie organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 57–62, 75 ir 109 punktais. Mokyti namie skiriamos ne mažiau kaip 296 valandos per metus:

149.1. iki 74 pamokų per metus galima skirti specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms;

149.2. mokiniui, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų, rekomenduojama iki 74 pamokų per metus skirti gydymajai mankštai;

149.3. mokiniui, besimokančiam tautinės mažumos kalba, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių ar ugdomam namie, lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis gali būti papildomai skiriama iki 74 valandų per metus.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

UGDYMO ORGANIZAVIMAS SPECIALIŲJŲ MOKYKLŲ PARENGIAMOSIOSE KLASĖSE

150. Parengiamoji klasė yra skirta mokiniams bendrosiose programose numatytiems pasiekimams pasiekti per ilgesnį laiką, skiriant papildomus privalomo ugdymo metus. Parengiamosiose specialiosiose klasėse kurtiesiems ir neprigirdintiesiems (kochlearinių implantų naudotojams), akliams ir silpnaregiams, turintiems kalbėjimo ir kalbos sutrikimų mokiniams ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 75 punkte nurodytu 1–2 klasėje ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų pamokų skaičiumi per dvejus mokslo metus. Kai kuriems dalykams numatytas pamokų skaičius gali būti keičiamas atsižvelgiant į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, išlaikant mokiniui privalomų pamokų skaičių per metus.

151. Ugdymo planas sudaromas kurtiems ir neprigirdintiems vaikams:

151.1. vietoje kalboms skiriamų pamokų organizuojamos komunikacinės veiklos pamokos (490–560 pamokų per dvejus mokslo metus), kurias sudaro šios veiklos sritys: lietuvių kalba, bendravimas ir pamoka (-os) lietuvių gestų kalbai mokytis;

151.2. pažintinė veikla apima socialinę, kultūrinę veiklą, gamtinės aplinkos pažinimą, elementarių matematinių vaizdinių su(si)formavimą;

151.3. meninę veiklą gali sudaryti muzikos ritmikos mokymasis ir dailės sričių pažinimas teatro pagrindais ir šokio pažinimas;

151.4. dalykinei praktinei veiklai skiriama 210 pamokų per dvejus mokslo metus;

151.5. fiziniam ugdymui skiriama 210 pamokų per dvejus mokslo metus;

151.6. tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo individualioms pratyboms skiriama 140 pamokų per dvejus mokslo metus kiekvienam mokiniui (kochlearinių implantų naudotojams – 140–210 pamokų per dvejus mokslo metus). Tarties, kalbos ir klausos lavinimo individualios pratybos vyksta per komunikacines ir pažintines veiklas (specialiųjų pratybų ir minėtų veiklų turinys turi derėti);

151.7. sutrikusios regos vaikams ugdymo plane būtina skirti specialiąją pamoką (-as) abilitacinėms pratyboms (sensomotorikai ir regėjimui lavinti).